

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Catholicon

Johannes <lanuensis>

[Mainz], 1460

T

[urn:nbn:de:bsz:31-83366](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-83366)

Susurro ras rati rare. i. murruram in aere a
licuis latenter dicere. et est ubi fictivum de so
no locutionis dictum. qui enim susurrat non in fa
ce alicuius sed in aere loquitur de altero detrahen
do. unde hic susurro ronis. i. murrurati sententia
osus. bilinguis. et hoc susurrum nj. murrur. la
tens locutio. Job iij. Et quasi fortius suscepit au
ris mea uenas susurrj eius. qd etia; hic susurrus
dicitur. vnd. vgl. Et lero socii suadebit mire susur
ro. et susurrus ra num. i. susurrans. Et est neutru
susurro ras. et cor primam. ouis in xvj epistola.

Aut ego cum cara de te nutrice susurro
ntibus. a suo is di h et h sutibus et hoc le penl
cor. que consuta fuerit iuxta antiquos mores fm
utim in sutor vide

Sutor. a suo is di h sutor totis. et or in nx hoc
sutura trinis. mulier que sicut. vñ hoc sutricula le
tjmi. Item a sutor sutorius na nu. et sutim adu.

Sutricula le. parua sutrix. et est diminutiuum.
utrinu. a suo is di hoc sutrinum ni. locus ad
quem conueniunt ad suendum. Sed subfium locus
est ubi sub terra conduntur alique spes ul suuntur.

Sutrix sutricos in sutor est
atura. a suo suis hoc futura re. ut ista tunc
habet bonam futuram. i. bene futu est. et p d ra
uxili preritum de suto

Si superiorem finitilla
bam necesse est sequente
quoq; ab ea incipere. ut
mitto. artinet. Itz quod
enscumq; t ponitur ante
puzam. sequente uocali
habet sonu de c. ut lectio
amatio. nisi pcedat o. ut
salustius. ul x. ut mixtio
ul aspiraco interdat in
t et i. ut comitios uel nisi differentia impediatur
ut litiu. sic dixi in pma pte ubi egi d lra in c d t

Tabano. oestrum asilus
tabella le diminutiuum. parua tabula.
tabellio bonis. i. publicus scriptor a portandis
tabulis in quib; senbebatur an usum care. Item
et tabellarius. i. publicus scriba. qd ea tantu q ges
no publicanē scribit. et tabellio eam ul tabulari
us ul tabellarius di qui frequenter ludit cu tabu
lis. Et mobiliter inuenit decinatū tabellarius na
num. et tabularius na num. Et h tabulariu. seces
uel acenius tabular. ul locus ubi tabule pnanē

Tabellula le diminutiuum. parua tabula
tabeo. a tabes di tabeo bes bui bore. i. putiere
pigere. de ficere. tabesiuē. Et componit contabeo
bes. extar eo bes. intabeo bes. et hinc inchoatiua
tabesco. contabesco. extrabesco. Inrabesco. Tabeo
et eius composita sunt neutra. et carent supino.

Taberna. a tabula di hoc ra. Et pducunt ta
berna ne. a tabulis que subsistent meribus. et
est ppe domacula in qua panis et uinu et carnes
coce uenduntur. et taberne dicitur. qd olim tales
edicule ex lignis et tabulis erant constructe. que
nuc et si non speciem. nomen tamen pristinu reti
nent. vñ hic tabernio onis. qui frequenter taber
nas. uel qui uendit ibi necessana. et hic tabernari
us idem. et hec tabernaria rie. uxor tabernarij uel
meritrix. Et tabernarius na num

Tabernaculum li est tentoriu in expedicione. et
dicit a taberna que est domus non natural ymo

ad tempus durat. scilicet quousq; res ibi uenduntur
et in de tabernaculu dicit mansio que non ppria
et naturalis est. sicut tentoria et castra militu in
expedicione. qd ea reliquitur finito bello. ul qd fi
guntur mo hic mo illic et mutant et cu transmu
tante migrant. ul tabernacula dicunt a tabulis.
qd de tabulis constui debent. qd uel tabulis et lig
nis solent appendi et appenduntur fimbis. Dic
nota qd tabernaculum de quo fit mentio in exo.
erat domus deo dicata quadrata et oblonga tribz
clausis parietibz aquilonari meridiano et occiden
tali. liber patebat introitus ab oriente. ut sole ori
ente radijs eius illustraretur. Tabernaculu hoc in
duas ptes erat distinctu posterior ul interior ps
ad occidentem x cubitis ptebatur et ita qua
drata erat in longum scilicet et in latu et in altu
x cubitoru. et hoc aditu dicebat. ul sanctum sanc
ti. ul sanctuariu nj. ul sancta sanctoru. Anterior ps
ad orientem xx cubitis ptebatur que commu
nis erat sacerdotibus et hoc dicebatur sanctum ul
sancta ul sanctuariu. respectu huius posterior dice
batur sanctum sancti. quasi sanctum consecutuuz
sancti ut di seculu seculi ul sanctum sancti. i. sancti
us sancto. ut dicit dñs dñoru. rex regum. Erat au
tem in interior archa cu hijs que in ea reposita
erant. et cu hijs que erant ei supposita. In anteno
ri uero candelabz ad austru mensa ad aquilonem
In medio autem uellu. i. non longe ab aditu alta
re aureu. Tectum tabernaculi non contaminatum
sed planu ad modu palestine fuit quatuor open
mentis aptatu. ut dicit in hystorij exo. Item
scial qd p tabernaculum qd est mutabile signatur
status pntis uite mutabilis. Per templum uero
qd erat fixu et stans signatur status future uite
que est omnino inuianabilis. et ppter hoc in eoi
ficacōne templi di q non est auditus sonus mal
lei ul securis. ad signandu qd omnis p turbacōnis
tumultus longe est a statu futuro. Item nota qd
sicut in unitate templi ul tabernaculi representaba
tur unitas dei ul unitas ecclesie. ita eam in dis
tinctōne tabernaculi ul templi representabatur dis
tinctio eoz que deo sunt subiecta. ex quib; in dei
ueneracōne conseruimus. Distinguebatur autem
tabernaculu p duas ptes in unam que uocabatur
sancta sanctoru que erat occidentalis. et aliam
que uocabatur sancta que erat ad orientem. et ite
rum ante tabernaculum erat atrium. Item sanc
ta a sanctis sanctoru distinguebantur quodam ue
lo qd quatuor coloribus erat distinctum et in in
terior tabernaculu. i. in sancta sanctoru solus sum
mus pontifex et semel in anno intrabat. In tab
naculu uero exteriori. i. in sancta intrabant sacer
dotes cotidie non autē populus. qui solum ad a
trium accedebat. p exterior tabernaculum qd di
sancta. figurat status ueteris legis ut apostolus
dicit ad hebreos c ix. qd ad illud tabernaculu sem
per intrabant sacerdotes sacrificō officia consum
mantes. Per interior uero tabernaculu qd di sanc
ta sanctoru figuratur celestis gloria ul etia; status
spiritualis noue legis que est quedam inchoacō
future glorie in quem statu nos xp̄s introduxit
qd figuratur p hoc qd summus sacerdos semel in
anno solus in sancta sanctoru intrabat. uelum au
tem figurabat spiritualium occultationem sacri
ficia in ueteribus sacrificijs. qd uellu quatuor colo
ribus erat ornatu. bisso quidem ad significandum

canis puritatem. purpura autem ad signandum
passiones quas sancti sustinuerunt p deo. Cocto
bis tincto ad signandum caritatem geminam dei
et pximi. Iacincto autem figurabatur celestis me
ditaco. Ad statum autem ueteris legis aliter se habe
bat populus et aliter sacerdotes. Nam populus ipsa
corpalia sacrificia considerabat que in atrio offeren
bantur. Sacerdotes uero rationem sacrificiorum consi
derabant habentes fidem magis explicitam de mis
terio xpi. et ideo intrabant interiorius tabernaculum
quod etiam quodam uelo distinguebatur ab altero
quod quedam erant uelata populo circa misterium
cristi que sacerdotibus erant nota. Sed potest quod
cum nobilior pars orbis sit orientis et tabernaculum
institutum sit ad dei orationem et cultus quare dis
positum fuit magis uersus occidentem quam uersus o
rientem. Ad hoc est dicendum quod oratio ad occiden
tem fuit introducta in lege ad excludendum ydola
triam. Nam omnes gentiles in reuerentiam solis
adorabant ad orientem. Unde dicitur ezechiel viiij. quod qui
dam uiri habebant dorsa contra templum domini et
facies ad orientem et adorabant ad ortum solis.
Unde ad hoc excludendum tabernaculum habebat
sancta sanctorum ad occidentem ut uisus occidentes
adorarent. Ratio etiam figurata esse potest. quod totus
status positus tabernaculi ordinabatur ad figura
dum mortem cristi que signatur per occasum secundum
illud prophetiam. Qui ascendit super occasum dominus no
men illi. Quas tamen quod quibus deus ubique sit tantum
in nouo testamento institutum est ab ecclesia. ut sa
crificium misse ei offeratur uersus orientem tribus die
bus. Primo propter significacionem quod a deo est no
bis mentis illuminatio. sicut lumen corpale solis
ab oriente. Secundo quod est nobilior pars orbis et om
ne nobilius quod est apud nos debemus deo. Tercio
propter opera quedam ipsius notabilia in oriente quod
ipse mouet celum cuius motus ab oriente incipit
et ipse etiam paradysum in oriente constituit. et ip
se etiam ab oriente ad iudicium ueniet sicut ab ori
te.

Tabernaculo in taberna est. Lente ascendit.
Tabernacula le diminutiuum parua taberna
Tabes. A isto dicitur tabes bis. putredo. sanies. Sed
tabes que stat quasi staves effluere tabe mortuo
rum est. unde hec tabecula le dimi. et tabidus da
dum. putridus. piger. deficiens. tabesuens. et com
paratur. unde hec tabetudo. et hec tabiditas. Item
a tabes tabi gnis et tabo dicitur et ab latine in eo
dem sensu cum tabes. et est nomen dyprongum.

Tabi tabo in tabes uide
Tabidus da dum in tabes exponitur
Tabitus dinis in tabes est
Tabita hebraice dicitur grece puella uel caprea
latine. Quod uel dicitur dicitur. tabita cumi quod interpretatur
puella surge secundum ieronimum. In marco tamen dicitur tabita
cumi quod interpretatur puella dico tibi surge. si dico
tibi non est de interpretacione. primo est additum ab e
uangelista ad discrecionem faciendam. ut ostenda
tur quod uocem perdidit. et uirtutem uocis sue dedit
cristus. Et per penam tabita. unde in aurora. Extitit
in ioype deuota puella tabita. te cumi uide supra.

Tabula. a teneo dicitur hec tabula le p mensa. sed
mensa pauperum est tabula diuitum quasi tenabula.
quod teneat bolos carniu et uaria ferula et uasa ita
tabula. i. alca in qua ludunt uicinis calculis et tex
eris. Item tabula latum lignum siue latus asser. Item
tabula regula et tabule in quibus scribimus. Et

In hijs significacionibus dicitur a teneo nes. uel a teco quod
si regula Et a tabula tabulatus tabulata uel ta
bulis ornatus Et h tabulatus ti Et hoc tabulatum
dicitur in ead significacione. scilicet quod ex tabulis prostratum
est. uel paries ex tabulis. uel edificium cooperatum ta
bulis factum. Item a tabula tabulo las. tabul pa
rare. ptemere. Et componitur contabulo las. dis
tabulo las. tabulas remouere. Et est actiuum tabu
bulo cum suis compositis. Et corripit bu
Tabularium rij. in tabellio est
Tabulo las. in tabula uide
Taceo ces cui. cere citum. unde tacitus ta tum. Et
tacturnus na tum. qui facile tacet. Et comparatur
unde hec tacturnitas tatis. Taceo componitur cum
con et dicitur conticeo ces ticiu citum. Item cum ob. et dicitur
obticeo es ui itum. Item cum sub. et dicitur subiceo es ui
itum. i. subitus uel post tacere. Et ab istis inchoantia
taceo. conticeo. etc. Taceo et eius composita neu
tra sunt. et faciunt presentium in cui. et super in citum. Item
taceo cor ta. ubique. et composita mutant ta in ti.
etiam cor. ouid de arte. Vere prius taceant uolu
eres estate dicere. Inter autem tacere et silere hec est
differencia secundum quosdam. quod qui tacet loqui non
dum incipit. Qui uero silet loqui desinit. Iuxta
quod ipsa propheta dicit. Tacui semper filii patiens fui
Taditurnus na tum in tacco ces est
Taditus dicitur est iudas iacobi. et acuit penam
Talaris. a talus dicitur hic et hec. Uide in iudas.
talans et hoc re. unde talaris tunica. quod usque ad ta
los descendat. et hoc talare ris. instrumentum uo
lanti talo alligatum. quo mercurius utebatur. vi
Talassum. i. mare. Uide in linea. Et produat la.
quod et talatu dicitur. unde talassus sa sum. i. marinus.
et per compositonem hoc bitalassum. Item inueni
tur hic talassus si. i. uestigium in luro. et tunc deriuat
Talentum. a talis le dicitur hoc talentum. Tur a talus li
rum si quoddam pondus quod summum esse prohibe
tur in grecis. Nam nichil est calco minus nichil ta
lento maius cuius pondus uarium apud diuersas
gentes habetur. Apud romanos enim talentum est
lxxij librau. Sed est talentum triplex. minus medi
um et summum. Minus. l. modum septuaginta dua
rum librau. Summum cxx est. Et scias quod legitur
tur quinqz genera talentorum. scilicet auri. argenti. eris.
ferri. et plumbi. palepo. ultimo. et iacobi v c. Item
matth xxv. Dicitur quinqz talenta tradidisti michi. et
etiam ibidem dicitur Alij tradidit duo talenta Alij
uero unum. Per predicta quinqz talenta intelliguntur
quinqz genera bonorum que dominus tradidit homini scilicet
bonum nature ad operandum. quod significatur per ta
lentum eris quod non putrescit sed manet incorrupti
bile gen ij. Posuit deus hominem in paradiso ut
operaretur et custodiret illud Bonum gracie ad coo
pandum. quod signatur per talentum auri quod est precio
sissimum inter metalla. cor iij Plus omnibus labo
raui non autem ego sed gracia dei mecum. Bonum
sciencie ad docendum. quod signatur per talentum ar
genti. per eloquia domini eloquia casta argentum igne
examinatum. Bonum potencie ad defendendum quod sig
natur per talentum ferri quod domat omnia metalla
per. Reges eos in uiga ferrea. Bonum opulencie ad
sustentandum quod signatur per talentum plumbi quod
est uilissimum inter alia et infectiuum. Et tempaha
sunt uilia respectu spiritualium. Duo talenta alij
tradita sunt. Bonum nature et aliud quodcumque. Et
Alij tradidit deus unum. scilicet bonum nature. Omnis

bus enim deus dedit illud bonū. q̄ vidit deus cū
ta que fecerat et erant ualde bona in se et ualde
bona in ordine ad vniuersum

Talia est vna musca. est etiam plurale de talis
Talis. hic et hec talis et hoc le. i. simile. vnde h̄
talis onis mas ge eiusdem rei recompensacō. vñ
dicta similis debito. vt deus pro dente oculus pro
oculo eruat. et ita pprie est iniurie. vnde lex ta
lionis. licet q̄nos dicatur beneficij. vñ in pas̄ d̄
Talis est cū illud patitur quisq̄ qd̄ fecit iniurie.
ul̄ b̄ficij. et fm̄ hoc distinguit̄ duplex lex talio
nis. scilicet vna in bono quam dicitur lex naturalis
de qua d̄ mat̄ vij. Omnia quecūq̄ uultis ut fa
ciant uobis homines et uos facite illis. et h̄ talis
bonus est. Altera lex talionis est in malo quam
dicitur lex mor̄si. exod̄ xxi. et deus xix c. Oculum
p̄ oculo. dentem p̄ dente. supple reddet. et h̄ dicitur
batur lex talionis. q̄ scilicet taliter recipiat q̄ h̄
ter faciebat. et hec lex in p̄cepto erat iudic. maxi
me si exigebatur. si iniuriam patienti est p̄missa
q̄ uidelicet p̄mitteretur ei q̄ hanc vindictam pe
teret. Si tamen ex libidine vindicte hoc faceret
mortaliter peccabat. q̄ leuit̄ xix. Non quezas ulc
onem nec memores eris iniurie diuini tuor̄

Talpa pe in ceteri ge quoddam animal ad simili
tudinem mure. q̄ sit damnata p̄petua cecitate et
tenebris. Est enim absq̄ oculis. semp̄ terram fo
dit et humū egerit. et radices subter frugibus co
medit. hanc greci balsacam uocant. vide in sala
mandia. et in utroq̄ genere accipit̄ talpa pro ani

Talus. a tolus dicit̄ h̄ ta. mali utriusq̄ sexus
lus h̄ p̄pter rotunditatem. et est talus sub cumbis
et sub talo calcaneus. Talus etiam dicit̄ deus. vñ
hic talillus h̄ dimi. vñ uersus. Est talus deus
tam aduerbium. Talus postrema pedis pars
quantitatis uel comparandi uel similitudinis

Tamen est conuictio aduersatiua. De compositis
a tamen. ut ueritamen. attamen. et ceteris. vide
in secūda parte ubi agitur de accentu aduerbioꝝ
in capitulo de compositis a tamen

Tamet si ponitur pro quibus. et est conuictio ad
uersatiua. Et componitur a tam et si. ul̄ est que
dam irregularis cōgeries uocū que ponitur pro
vna parte vnde ad hebre vj c. tamet si ita loqui
mur ul̄ fm̄ aliam litteram tamenet si

Tamino nas nauis. a tam deriuatur. Et est ta
minare aduersari. et componitur cum ad. et dicitur
attamino nas. i. polluc̄. deturpare. Et est actiuū
Alia p̄dicta sunt neutra. Et nota q̄ attamino as
est purgare farinam cū fetacō fm̄ quosdam. vñ
hoc attamen. ip̄m fetacū. et mutatur. d. in. e. fm̄
p̄ in attamino. Et corripit mi.

Tango gis tetigi tactum. vnde hic tactus tus.
et h̄ et hec tangibilis et hoc le. Tango componit̄
attingo gis attingi attractum. ualde ul̄ iuxta tangē
ul̄ accidere. Contingo gis tigi obtractum. Tango et o
ius composita p̄ tangere actiua sunt. p̄ accidere
neutra. Item composita a tango in p̄senti mutāt
a. in. i. et faciunt p̄teritū in tigi penultima cor
rupta. et supinum in tactum.

Tantalides de in tantalus est
Tantalus pater fuit pelopis. Et tantalus auis.
quam arcam dicit̄. vnde hic tantalides de penl̄
corrupta. filius ul̄ nepos tantali. vnde h̄ tantalis
tantalidis. filia uel neptis tantali.

Tantillus. A tam d̄ tantus ta tū. a quo tantil
lus la lū ambo diminutua. i. modicus

Tantisper. i. tantū ul̄ intr̄a. a tantis componit̄

Tantologia. vid̄ in iij p̄e in c̄ d̄ vicij̄ annexis

Tantulus la lū. in tantillus vide

Tantus ta tum a tam dicitur

Tantūdem. tantus componit̄ cū demū. et d̄ hoc
tantūdem. gr̄o tantūdem. accō tantūdem. et n̄ am
plius. ut tantūdem debet hoc quantum illud

Tapetū. a steno nis et pos dicit̄ hoc tapetū ti.
et hic tapes petis. et hoc tapete sic in eodem sen
su. et dicta sunt tapeta quasi scapeta. q̄ p̄mum pe
ditus stenerentur. qd̄ adhuc sit. et p̄ducit pe. q̄
uid̄ met̄. Regia recta petūt positis q̄ tapetibus
altis. Inuenit̄ etiam h̄ tapeta te. vñ d̄ uigil in vij
tenu. Arma h̄ ceteras q̄ simul pulcras q̄ tapetas

Tapinosus exponitur in quarta parte in tracta

Taratantara ge neu in Teu de uicij̄ annexis.
Terdinabile. nomen ficticum est. i. ex sono quem
facit. dicitur est enim taratantara instrumentū

quo farina colatur. Et est instrumentum cuius p̄
ruffione granū defluit inter molas molendini. et
est dangor tubarū. Ennius. At tuba terribili soni
tu taratantara dixit. vñ de taratantara 3as. tu
ba dangere uel farinam colare et scaciare

Taratantara 3as in taratantara est

Tardiusculus la lum aliquantulum tardus

Tardo das dau dātū dare. i. morari. ul̄ impedi
re. retinere. differre. tardū facere. vñ de tardus a um
et comparatur. vñ de hec tarditas tis. Item a taro.

Tarditas fio. Et componit̄ retardo das. Tardo.
et eius composita actiua sunt

Tarentinus. tarentū quedam ciuitas est. vñ de ta
rentinus na nū. vñ de iero. in epistola ad paulinum
capitulo p̄mo. Sic pictagoras memphiticus uates

Sic plato egyptum et architam tarentinū. i. sicut
pictagoras adijt philōs egypti. Sic plato adijt e
gyptū et architam tarentinū. i. quendam p̄m q̄
dicebatur archita. et tarentinus a loco. q̄ erat de
ciuitate tarenta quam tarans neptuni filius condi
dit et nominauit. et p̄ducit penl̄ archita. et etiam

Tarmus mi mas ge uermis laudi. Tarentinus
vñ de tarmosis la sum. et potest dici tarmus a te
ro uel teneo. quia terat uel teneat.

Tatarus. tatarim grece latine dicitur horre
ul̄ tremē. vñ de hic tatarus n. sed in plurali hec
tatarā roū. scilicet p̄fundissimus locus infernoꝝ.
de quo neminem extraxit deus. Illic est fetus et
stridor denarium. horroꝝ tenebrarū tremor̄ frigor̄
vñ tatarus rea reū. et tatarinus a ū. et cor̄ ta.

Tau In tauma exponitur

Tau. tau quedā littera hebreā ē quā nos r
dicimus. Nam tau dicunt greci teta. et a teta nos
dicimus r. et dicit̄ tau esse aduēbium admirantis.
cre. ix. Signa tau sup̄ frontes viroꝝ gemendum

In interpretacōnibus autem dicit̄ tau signū ul̄ sub
ter ul̄ signatus uel superior. A tau d̄ hoc tauma
matis. i. aduēcō ul̄ miraculū. et hec taumacias
cie. acus celestis ab admiracōne et stupore admi
rancium dicitur. ul̄ taumacias q̄ fuit filius tau

Taumacias in tauma est. Mantis

Taura. A taurus d̄ h̄ taura res. plaga ul̄ fla
gellū in taunū est. Gellū ex corio tauri

Taurinū. a taurus d̄ taurinus na nū. et h̄ tam
nū rini. quedam ciuitas ab abundantia taurorū
vñ de hic. et hec taurinensis et hoc se

Taurus n. bos iuuenis et ppe ad huc non castratus. Et tauri uocantur scarabei terrestres uel taxaco onis in taxo e. (siluestres irico similes taxeus ea eum in taxus est.

Taxillus est diminutiuum de talus fm utram q significacionem tali. Vnde taxillus. puus talus id est postrema pars pedis parua. Et taxillus paruus dicitur decius.

Taxo as aui are. i. numerare. et taxare. i. dicere et taxare. i. confirmare. et taxare. i. licitu imponere pium rei que venditur. vnde hec taxaco onis. es dre viij. Omnia sine taxacoe. i. sine quantitate determinacoe. Taxo componit. contaxo as. Pre taxo as Retaxo as Et est actiuu taxo cu omnibz suis compositis. et pduat primam posicione

Taxus xi mas ge quoddam animal est. et hec taxus quedam arbor uenenata et amarissimi succi. vnde taxeus ea eu. et hoc toxicu ci. quoddam genus ueneni qd ex succo illius arboris exprimit vnde toxicus ea cu. et toxicatus ta tu. Et toxicus cas. uenenare. ueneno inficere. Et est actiuu cum

Tectum. a tego is omnibus suis compositis xi cu di b tectu n. i. ps domus et sepe ponit p ipsa domo. vnde tectorius ria nu. Item a tego

Teda. a teder di b te tectus ea tu. i. cooptus da de. lignu luminibus ul luminibus aptu. Et dicit sic p contrariu. qz tediū non conferat. et qz tede et faces solebant ferri adentes an nubentes Ideo teda ponit sepe p nuptijs uel coniugio

Tedeo des dui dicebatur antiquitus. sed mo no est in usu. i. fastidiri. indignari. anxiani. habere tediū. vnde teder impersonale. et construit cu accusatiuo et go. Teder animam meam uite mee. vnde hoc tedium dij. Teder componit. dederet. distederet. i. ualde teder. pederet. ualde teder. Tedeo et teder cu

suis compositis neutra sunt. et carent supini. et pduant hanc sillabam te. vnde ouis. Dederet ingenuos tedia ferre sui. Et ut dicitur. scribi debz tederet p ac dpprongum. Et scias qz teder accipitur p p tecto. presum est fm ps. vnde potest queri de b pncipio presum ubi impersonalis. uidetur enim qz compositu descendat a simplici qd esse no pt Ad hoc dico qz sicut rollo accipit mutuo sustuli composituz. ita hoc simplex teder accipit mutuo sup

plenonem a composito pncipio. qd ab hoc ubo ptedz ppe venire debz. et ctu est qz sepe simplicia ponunt p copositis et conuiso. vid et in misereoi

Tedricus ci. ppuu nomen uini. et pducit penl

Tediolum li. paruum tedium diminutiuum

Tedior tedianf tediatussum uerbum deponens id est tedio affic. et dicitur a tedium

Tediosus. a tedium dicitur tediolus sa sum fastidiosus. tedio plenus. et comparatur

Tedula le diminutiuum. parua tegula.

Tegella le diminutiuum parua tegula.

Tegellaria. a tegella di hec tegellaria rie. que et regularia di. scz uenefica sup regulas sacrificans.

Teges. a tego gis di hec teges getis. parua domus. que et tuguriu dicit. scilicet casula quam faciunt sibi custodes uineaz ul pastores ad tegmen sui. quasi tegetu ul tuguriu. hanc rustici capanā uocant. quia unum tantum capiat

Tegimen. a tego di hec tectura re. et b tegimen imp. Et hinc hoc tegumentu ul tegimentu. Itē a tego potest dici hoc tegmen mis.

Tegmen inio in tegimen vnde

Tegna. a tego gis di b tegna ne. dolus. fraud. deceptio. et regnosus sa sum. fraudulentus. deceptotius. dolosus. et comparatur

Tegula le diminutiuum parua tegna.

Tego gis xi cu. i. operire. defendere. Tego componit attego gis. ualde tegere. contego gis xi. ar cūtego xi cum. detego gis xi cu. discoopire. uel ualde uel deorsum tegere. ptego gis. Obtego gis contra ul vndiqz tegere. Retego gis. itez tegere. ul discoopire. Subtego gis. subtus ul post tēge

Tego et eius composita actiua sunt. et faciūt pntu in xi. et sup in cu. et cor in pnti hanc sillabam te. vñ orat in epy. Comissum qz reges et vi

Tegula. a tego gis xi cum (no rotus et ira. dicit hec tegula le. qz tegat edes. eadem et imbrex bricis. qz accipiat imbres. vnde regularius ria nu et b regularius nj. locus ubi fiunt ul aceniis. uel multitudine regularu. et tegulo las. regulas facere ul regulis opire. et pō te licet deriuat a tego qz reti ne naturam huius preteriti tēxi

Tegumentum in tegimen vide.

Tela. a telon dicit hec tela le. a longitudine straminu. vnde telarius ria nu. et hoc telarium nj. instrumentu texendi. Itēz tela est plurale de telu li

Tellus. a tollo ho di b tellus telluris. terra fructifera. qz eius fructus tollimus ul qz eius fructus nos tollit. i. nutriunt. ul qz ipsa nos tollit. i. portat et sustinet. humis inferior et humida est. Sz terra a superiori pre qua tenitur. ul generalit terra uidetur dicta sic. qz naturaliter siccitate torreat Nam ut humida sit hoc affinitate aque sortitur. et declinatur tellus in singulari numero tantu fm usum. et pō penl gñ. Nota hos usus magistrates

Dumoz humum reddid terram tent usus azatri. Est qz solu solidum tellus se tollit in altum

Tellurus. a tellus dicit hic tellurus ri. deus telluris. Et producit penultimam.

Tellus telluris. quidam locus in roma.

Telo las laui di a telon. Et est telare longare. differre. sz non est in usu. Et in de componitur p

Telo las. distendere. prolongare. differre. puocare

Telo et eius composita actiua sunt. et pduunt te

Telo lonis mas ge di a telon. telonem ostula in uocant lignu quo hauriunt aquam. a longitudine dictum. hoc hispani diconiam dicunt. qz imitur auem illam rostru leuantem et deponentez huiusmodi lignum sepe fit super puteos modo

Telon grece latine dicitur longum ul tributum

Telonarius in telonium est

Teloneu. telon grece latine tributū. vnd b teloneum nei penl. pō. i. tributū. et ppe teloneum di tributū de mercibus marinis circa litus acceptū. quasi omniu litoz fiscalis conductio. vnde teloneu di locus ubi recolligit et exigit. scilicet ubi de merce sua a nautis emolumenta reddunt. Ibi eniz uectigalis exactor sedet pncipium rebus imponitur et uoce a mercatoribus flagitans. et tale officium habuit beatus matheus. vnde matb ix. Et cum transiret in de iherusalem uidit hominez sedentem in teloneo matheum nomine. A teloneum di hic telonarius nj. qz ibi exigit tributū. et telonarius a

Um. vnde dicit beda qz matheus se nominat publicanu ut ostendat legentibus nullum debere con

Usus de salute diffidere. cum ipse de publicano in apostoloz. de telonario in euangelistam sit repente mutatus. Et gñ dicit. nam piscatorum porum

matheum uero telonarium scimus

Telum. a telon qd est longum dicitur hoc telum li quiddo alonge iaci potest. ut lapis marcellus et huiusmodi. unde tela ppe dicitur quibus hostes impugnamus. s; arma quibus nos defendimus. et ideo recipiunt copulationem arma et tela. Telu ed am abusus dicitur gladius. et telum dicitur dolor lateris. q; corpus dolore transuerberet tamquam gladius et p d te. unde ouid opp. Deu patior telis uulne

Temerarius a u. in temere uide **Tra** facta meis **Temere.** a temetu dicitur temere. i. presumptuose. fatue stulte. sine causa sine consilio. unde hec temeritas tatis. presumptio. uolentia. fatuitas. et temerarius tia nu. presumptuosus. audax. qui audet audenda et non audenda. Et distat inter audacem et temerariu. q; temerarius est qui non extimat piculum audax uo qui non timet. Tres a temere dicitur temeritas rari rare. i. corrumpere. violare. et cor me

Temesis exponitur in iij parte in c de tropis. **Temetu.** a teneo nes. dicitur hoc temetu ti. i. uinu. et ppe bonu uinu. q; teneat mentes. unde dicitur temetu. quasi tenens mentem. et est etibi. et corripit pens. unde quidam. Vina ualeana meq; temetum

Temno nis si tu nere. i. vi Bachus q; licus lipentere. de pdari. Et componit contemno tenis. pti pti. Temno et eius composita sunt actiua. et faciunt presentiu in pti et sup in pti. Et nota q; temno non habet p in presentiu. s; est ibi m. ante. n. fm hug. et paf eiam dicitur q; temno habet m an n in eadem sillaba. s; in presentiu habet p. et in hys que formant ab eo. q; sicut uult ps. O anceden te no. in pti conusa faciunt presentiu pfectum. ut temno tempni. et si in pti conusa faciunt sup ut tempni tempni. contemno pti pti. nec in impatiuo est

Temno onis mas ge. lignu longum. i. p. temne. et extenu in aatro uel in carro ad qd iugum ligatur. et temo dicitur gubernaculu nauis. Et dicitur a **Tempe.** a tempo as plu **Telon** qd est longu raltet hoc tempe in dedi. neu ge. Et tantu in neo. accusatiuo uo pluralis numeri fm loca tempata et declinabilia inestalia. licet et quelibz loca delectabilia dicantur tempe. sicut et resta dicuntur loca as para. et inculta fm hug. paf uero dicitur tempe loca delectabilia ppe siue locus amemissimus et ne morosus pluralis numeri

Tempamentum ti in tempo ras est.

Tempanda a tempans tis ti. addita a sit tempantia tie Et e una de cardinalibus uirtutibus Et est tempantia dominiu rationis in libidinem et in alios animi motus. uel uirtus animi refrenandi motus in nos impetu facientes. ut sic nichil cupimus. et per compositionem intempans. unde simi litz compatur cioi simus. et hec intempantia tie

Tempatio a tempo ras dicitur **Tempatio** reu. s; tempantia animoq

Tempene. a tempo ras dicitur **Tempene** rei o m e fit tempero ras q; ex tempe pcedit temperies. unde tempatus ta tu. Et compatur et componitur intempatus ta tu. et similitet compatur. Tempo componit. attempo ras. ualde uel iuxta tempare. uel obedire. contempore ras **Distempore** ras. a temperie remouere. obtempore ras. i. obedire. consentire. Tempo et eius composita sunt actiua pter obtempo. et attempo p obedire. que sunt neutra. Et corripunt pe

Tempestas. a tempus et pestis componit hec. tempestas tans. quasi tempus pestis. Qnc eam tempestas dicitur tempus. et tuc deriuatur tantu a tempe. Et inde tempesto ras molestare et tempestare. destruere. dissipare. uel tempestare; facere. et te pestuosus la sum. tempestare plenus. et comparatur. unde tempestuose sius me adu. et s; tempestu ositas. Et nota q; tempestas p tempore habz omnes casus singulares et plurales sicut et in alia significatione. et dicitur tempestas quasi temporis ita

Tempestiuus. a tempestus **Tus.** et est etibi. deriuat tempestiuus a u. congruus. uel. conueniens in tempore suo. Et comparatur tempestiuos simus. et per compositionem intempetiuisa um. i. incongruus. inconueniens. no in suo tempore ueniens uel ante uel post. un boed in pmo de consolatione. Intempetiui funduntur uertice cani

Tempestus. a tempus dicitur tempestus ta tum. congruus. uel. conueniens in tempore suo. et componitur intempetus ta tu. incongruus. inutlis. quasi sine tempe. i. actu uel nox dicitur in tempe ta quasi incongrua. q; non habet idoneu tempus grendis rebus. d; ergo nox intempeta quasi te pote. i. sine actu per quem tempus discernit. q; n habet tempus aptu ut actus fiat in eo. uel ideo si ne tempe non q; non habeat tempus. s; q; tempo ra noctis non ita diuiditur per actus nostros sic tempa diei. unde et quodam ps noctis dicitur in tempestum. i. inoportum et non aptu tempus a licui rei faciente qn nil agi potest quasi sine tempore. i. actu p quem dinoscit tempus. uide in cro

Templarius. a templu deriuatur te **pusculum** planus a u. ad templu ptinens. uel templi custos

Templu. a rectum et amplu componit hoc tepium pli. quasi amplum rectum. de quo dicit ysa xv etibi. Templu nomen est generale. p loca eni quibuscumq; magnis antiqui templa dicebant. et templa dicta quasi tecta ampla. sed et locus designatus ad orientem ad contemplationem templum dicebatur. cuius pres quatuor erant. Antica ad orientem. postica ad occasum. sinistra ad septentriones. dextera ad meridiem spectans. Et autem dicitur templum a theos qd est deus et platea quasi dei platea etibi est. De tepli dedicatione habes in enceniam uide in tabernaculu. Quando autem anima infundat in teplo suo. i. in corpe dixi in exceduce

Temporeus nea neum in temporeus est.

Temporeus. a tempe dicitur temporeus a um. et temporeus nea neu. ad tempus ptinens uel in tempore ueniens. et p compositionem intemporeus a um. et intemporeus nea neu. non in tempore ueniens. Inuenitur eam temporeum p pmatuq; unde ysa xxviii. a. Quasi temporeum ante maturitate; autipni. i. fm intellectum malum pmatuq; uel aliquid huiusmodi

Tempore. a tempus dicitur tempore ras. tempus dicere. in tempe uiuere. et componit contempo ras

Tempus. a tepeo pes dicitur hoc **Tempus** tempus ois. q; tepeat et tempetur uicissim huore. siccitate. calore. frigore. Et dicitur tempus multipliciter. d; enim spacium siue mora in qua uiuimus. ut annus. mensis. Dicitur eni tempus aer uel qualitas aeris fm q; dicitur pulcra tempus est sine nubilo tempus est. dicitur eoz tempus coemptio reu fm q; dicitur carum tempus est. cara et difficile est reu coemptio. et bonum tempus.

est. i. facilius est reu coempco. Dicit edam tempus oportunitas faciendi aliquid fm qd dicit tempus e vt legam. i. oportunitas est ut legam. Dicit edam tempus accidens ubi. scilicet modus significandi. et sunt quos tempa ubi. scilicet preteritum imperfectum preteritum perfectum. preteritum plus quam perfectum. futurum ut dixi in tertia parte in tractatu de ubi. ubi e qd de tempe ubi. **T**empus diuatur temperans rea reu. et temperans a vno. ad tempus ptingens. ul in tempe veniens. Item a tempus h et h tem palis et hoc le. qd in tempe incipit et desinit e. vnde temporaliter et temporalitas. Item a tempus dicitur hoc tempus oris. ps capitis. qd mouet. et ipsa mobilitate quasi tempus quibusdam interuallis mutatur. vnde propheta. **E**t requiem tempibus meis. vnde tempus rea reu. ad tempus ptingens. Quidam tamen consueuerunt dicere p illa parte capitis hoc tempus poies p qd sine dubio nichil e. vt dicit hugo. Sic ergo tempus p e. siue p spaco quo viuimus. siue p parte capitis ut in uoce nulla sit differentia. De quatuor temporu ieiunijs habes in **T**empusculum li dimi. puu tempus **I**eiuniu. **T**emulentus. a temetu: qd est uinu et lentos plenu dicitur temulentus ta tu. i. ebrius. temero plenus. et comparatur vnde hec temulencia e. i. ebrietas. a teneo es dicitur h tena. ne **T**as. ebrietas ul tena nie. i. uitra extrematas deponens. diu foq coloz uite sunt que cunibus innectunt. qui bus fluentes rebigantur capilli. sic dicit quia uinciant Item uitta est qua corona vincitur tena ul tenia. extrema p vite qua dependent corone **T**enabulum. a teneo dicitur hoc tenabulum li. i. uenabulum. qd retineat aprum venientem **T**enax. a teneo nes dicitur tenax os ge omnis. Et comparatur. vnde h tenax tatis. et tenaculus la **T**enticula. a tendo **T**lum. adquantulum tenax dicitur hec tenticula le. tenticule aurem ul tenticule sunt insidie que tendunt aubus ul leporibus uel eciam alijs animalibus. **T**endo dis tendendi sensum uel tentu. i. ire et tendere dicitur arcu vineam et brachia. Tendo componitur. Attendo dis. di. considerare. inspicere. uel latenter facere. vbi attentus ta tu. Et comparatur contendo dis di. de. litigare ul simul ire. ul simul tendere. extendere. vnde h contencio onis. et hinc contencio sus la sum. et contencio tas fie. Distendo is ualde tendere. ul a tensura remouere. Extendo is extra tendere. explicare. Intendo dis. augere mentu facere. Pretendo dis pcul ul ante tendere. Anterius extendere. Item componitur cum pro qd est longe. et dicitur pendo dis. obrendo dis. contra tendere **O**stendo dis. demonstrare apertum. Retendo dis. iterum tendere. ul a tensura remouere. Tendo p ire et eius composita fm illam significacionem neut sunt. In alia uo significacione actiua sunt. Itē fac preteritū in tendi. et sup in sensum ul tentum. Itē simplex geminat sillabam in pretentio. sed nullum ab eo compositum eam geminat. **T**enebre. a teneo es hec tenebre tenebray. quasi tenentes umbras. et est etibi. vnde tenebrosus la sum. et comparatur. vnde hec tenebrositas tatis. Et tenebro as. i. obscurare. tenebrosus facere. Et componitur. Contenebro bras. Obtenebro bras. et hinc inchoa. tenebrasco cis. Contenebrasco cis. Obrenebrasco cis. Tenebro et eius composita sunt actiua et corripit hanc sillabam ne. In uersu tamen p

esse communis. Et scias qd aug dicit. Sequamur cristuz lumen mundi ne ambulemus in tenebris tenebre metuende sunt mox no oculoz. et si oculoz non exterior sed interior. vnde discernit no album et nigrum sed iustum et iniustum **T**enebro bras. in tenebre est **T**enellus. a tener dicitur tenellus la lu adquantulu **T**eneo nes nui tentu. a quo componitur **T**ener attineo es vi attentu. abstineo es ui entu. Contineo es ui entu. Detineo es ui entu. Item componitur cu de interposita s. et dicitur destino as. a qd componitur. p destino as. Item teneo componitur cu die. et dicitur distineo es ui entu. Item obtineo es ui entu. Item ptingo es ui entu. Item componitur cu ob interposita s. et dicitur obstino nas **I**tem retineo es ui entu. Teneo et eius composita sunt actiua pter attineo et pertineo que sunt neutra pro ptinge. Itē omnia faciunt sup in tentu et preterituz in ui si sint secunde coniug. et omnia corripit hanc sillabam ti sicut simplex corripit hanc sillabam te. vnde orac in epy. Tam teneor dono quasi dimittat onustus. **T**enera rum dicitur a teneo es. quasi p contrariu qd uix se tenet. et comparatur tenerior nimus. vnde **T**enia nie. in tena est **H**ec teneritudo dinis **T**enor. a teneo dicitur hic tenor nois. statuf pactu condico. Tenor dicitur accentus. qd in placone vna sillaba magis tenetur qd alia **T**ensilis. a tendo dis dicitur hic et hec tensilis et hoc **T**enso. a tendo is tensus su. u. **L**e. et corripit si in. d. fit tensio tas fie. et tensare. i. defendere. secuz facere et ducere. a quo tensio tas fie. et p compositonem ptenso tas. et ptenso tas. defende. et p teger. Itē a tendo tensum dicitur tensus la sum. i. pot **T**ensoziu. a tendo dis tensus **R**ectus. leuatus. ul tentu dicitur hoc tensozium qd et tentozium dicitur. qd tendatur funibus et palis. vnde et tensim aduerbiu. Et dicitur tentozium tabernaculu ul papilio **T**enticula le. exponitur in tenticula. **T**entigo. a tendo is dicitur tentigo nis. i. attentio. ex tensio ul arrectio uinlis membri. Iuuenalis rigide tentigine uulue. vnde tentiginosus la sum. i. luxuriosus sepe tentiginos faciens. et comparatur. et p dicitur **T**entro. a teneo es vi tu. u. m. o. fit tento tas ta ul tare. fie. quasi frequenter tenere. et explorare. et debz hoc ubum scribi p. n. et sine. p. nuquam per m. et p. et componitur ptenro tas. Retentro tas. ite: tentare. ul frequenter retinere. et tunc est fie huius ubi retneo. Teneo actiuu est cu suis compositis. ita dicit hugo. **O**uli tamen dicunt qd tempto tas debz scribi per mp. vt temptauit deus abrahā et descendit ut dicitur a temno nis pti ptu tu. u. m. o. tempto tas. Sed tunc videtur qd muret significacionem. ut temptare. i. frequenter tenere. i. contemne. ul despiciere. h tentare a teneo. i. frequenter tenere. ul explorare. vnde prius dictum magis michi placet. Sic nota qd qn ppter aliquaz necessitatem ul utilitatem committit se aliquis diuino auxilio in suis peccacionibus ul factis. hoc non est deū temptare. Dicitur enim palip ij e xx. Cu igno remus quid agere debeamus. hoc solu habemus residui ut oculos nos dirigamus ad te. Qn uo h agitur absqz necessitate et utilitate hoc est interperatiue temptare deū. vnde super illud deus vj. Non temptabis dnm deū tuū dicit glo. Deus temptat qui habens quid faciat sine racione se committit periculo. experiens utru possit liberari a deo. Ex

hoc animabile q̄ predicatoris regni dei qui ex magna necessitate et utilitate subsidia temporalia p̄mittunt ut ubi dei expedicius uacent si soli deo imitantur non ex hoc tentant deuz. si si absq̄ necessitate ul' utilitate humana subsidia deserent tēp̄tarent deum. vnde auḡ dicit xxij contra faustum q̄ paulus non fugit q̄ non credendo in deuz si ne deuz tentaret si fugē uoluis̄ cū sic fugē potuis̄

Tentorium tonij In tentorium est tentum est sup̄ duoz uboz scilicet de tēno nes tenui tentum Et de tēno dis tēndi tentum uel tentum Inde tentus ta tum ab utroq̄ p̄t uenire.

Tenuis a tēno nes d̄i h̄ et h̄ tenuis et h̄ tenuis gracilis. subtilis. non spissus. Et comparatur ior si mus. et a dact̄o tenui addita tas hoc tenuitas tatis Item a tenuis tenuo as aui are. i. subtiliare. tenuis facere. Et componit̄ attenuo as. contenuo as. Ex tenuo as. extendere. dilatare. ualde subtiliare. Et est actiuum cum suis compositis

Tenuo as. in tenuis uide **Tenus** est p̄positio ablat̄o casu suiens. p̄t etiam esse adūbium. et est tenuis idem qd̄ p̄pe ul' iuxta Item tenuis est nomen. et tūc tenuis est p̄ summa sagitte. Qualis autem debeant accentuari. q̄renus oterenus. p̄tenuis. corde tenus. ubore tenus. artonus. battenus et consimilia dixi in secūda p̄te ubi egi de accentu adūbion̄ in c̄ de compositis a tenuis

Tepefacō. a tēp̄e infinitiuo et facō dis cōponit̄ tepefacō as feci. tepefacō. i. facō tēp̄e. et acuīt̄ facit licet sit breuis in tepefacō et tepefacis. sicut dixi in facō dis. Et nota q̄ uerbum non p̄t cum uerbo componi nisi cum infinitiuo

Tepeo pes pui pere. esse ul' fieri tepidū. scilicet calere ul' frigere. cū enim res a nimio calore cessat d̄r tepere Similiter cū a frigore transit ad caloz̄ dicitur tepere Vnde tepere sepe d̄r calere. sepe frigere. Est ergo tepere p̄prie esse int̄ calorem et frigiditatem compatū. vnde h̄ tepoz̄ pozis. et tepeo as inchoa. et tepidus da dū. et comparatur. vñ h̄ tepiditas tatis. et tepidulus la lum. ab quantulum tepidus. et tepido das. tepidum facere. Et est actiuū tepere. Infinitiuus componit̄ tepefacō dis tepefio sic. Tepeo componit̄ contepeo pes. diste peo pes. Intepeo pes. Tepeo et eius cōposita neutra sunt. et carent supinis. et cor̄ hanc sillabam tepeoz̄ pozis. in tepeo pes est.

Teraphim exponit̄ in textu iudic̄ xvij. ubi dicit ephoz̄ atq̄ teraphim. i. uestem sacerdotalem et idola. Sed sup̄ osee iij c̄ dicit iero. teraphim dicitur figure ul' simulacia que hic intelligimus cherubin et seraphim. ul' quelibet alia templi ornām̄

Tercius da ciū. a tres d̄r tra. et acuitur in fine et est nomen ordinale. q̄ ordinem signat. ut prius. secundus. tertius. grecū est. arbor est generans resinam resinaz̄ omnium prestanciozem fm̄ yfiderum

Terebro. a tero ris dicit̄ hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd̄ aliter dicit̄ taratum quasi teretrum. q̄ lignum fozet terendo. vñd̄ et terebrū quasi terefoz̄. ul' quasi tranffoz̄. vñd̄ hoc terebellum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cū suis compositis. et corripit naturaliter re.

Teredo. a tero ris dicit̄ hoc teredo dinis. uermis lignū terens et comedens. et hic termus mi. et h̄ termes metis dicit̄. Et p̄d̄ penultimam teredo.

Teres. a tero ris d̄r teres tis longus et rotundus ut hasta. et sepe ponit̄ simpliciter p̄ rotundo. et est omnis ge. neutz̄ tamen in a in plurali numero. n̄ est in usu. de hoc sup̄ dixi in tertia p̄te in c̄ de omni genere. et corripit re. et desinit in. e. et in. j.

Tergeo ges exponitur in tergo gis (ablat̄io terguerfator totis in terguerfator est.

Terquifor. a tergum et ufo las componit̄ tergi uerfor laris fatissum terguerfari. i. in uarias p̄tes se uertere. decipere. animū quasi tergum huc et illuc uertere. vñd̄ hic terguerfator totis. deceptor. uoz̄ spellis. q̄ animū quasi tergum huc et illuc uertat ne qual' sit intelligatur. et hoc terquifacō. i. deceptor. et hic et hoc terquifabilis et hoc la. deceptor

Tergo gis go in si (us abilis ad decipiendum terfi. et si in sum terfum tergero. i. mūdare. desiccare. exficcare. purgare. vñd̄ et tergeo ges si sum. in eodem sensu. et utrumq̄ componit̄ detergo et tergero. i. ualde tergere. Contergo et contergeo. Ex tergo et extergo. Pertergo et p̄tergo. Retergo et retergo. i. iterū terge. et sunt actiua cū suis cōpositis

Terigus in tergum uide **Terigulum** li. paruum tergum

Tergum. a terra d̄r hoc terguz̄ gi. q̄ in eo iacet mūs supini in terra. qd̄ homo solus p̄t. q̄ muta animalia in latere ul' in uentre iacent. et ideo in eis abusue dicitur terga. vñ terigus la sum. vñ dicit̄ tergum a tergeo ges Item a tergum hoc tergus tergois. et sunt terga hominū. tergoza q̄d̄d̄ pedum. vñd̄ et tergoza dicitur colia. Et inde tergozis a ū. vñ potest dici tergum a tergo ges. Et corripit tergoza penultimam

Terigus gois in tergum exponitur **Teristz̄**. a tero ris d̄r hoc teristz̄ tri. qd̄dam genus muliebris uestis. subtilis et trie. vel dicit̄ a tergo. q̄ in estu corpa tegat feminaz̄ in umbraculo fm̄ huc. glo autem dicit̄ super illud gen̄ xxx Que depositis uiduitatis uestibus. assumpsit teristrum r̄. teristū erat uelamen quo utebantur palestine mulieres. Alij dicit̄ q̄ teristz̄ uestis erat tenuis sic sunt uela que delicate muliercs portant in capitibus suis. In pap̄ autem d̄r. Teristz̄ dicta q̄ in estate corpora tegant feminaz̄ subtilissime

Terme. termon calorem dicunt greci **Terme** vñd̄ terme termaz̄. loca calida scilicet balnea. q̄ ca leant uel domus unctionis.

Termes metis in teredo est.

Terminalia in terminus uide

Termino nas in terminus uide

Terminus. a terra dicit̄ hic terminus ni. q̄ terre mensuras distinguit. vñd̄ d̄r terminus q̄si terre meta. vñd̄ hic et hec terminalis et h̄ le. et pluraliter hec terminalia liū ul' lioz̄ dicitur festa termini quem antiqui deū esse putauerunt. et terminus la sum. terminis plenus. et terminus a um ab terminū p̄tens. Itē terminus dicit̄ finis. Itē terminus d̄r diffinico. Et componit̄ conteminus interminus. Itē a terminus d̄r termino nas. i. finire. distinguere. vñd̄ hic et hec terminabilis et h̄ le. Termino componit̄ contemino nas simul terminare ul' coniungere. Determino nas. diffinire. uel terminos auferre. Distemino nas. terminū remouere. Extermino nas. Termino et eius composita sunt actiua. et cor̄ mi. De termino quinq̄ modis festoz̄ scilicet septuagesime pasce et ceteroz̄ **Termus** mi. in teredo ē (dixi in septuagesima

Ternio onis. a ternus dicitur hic ternio onis qui habet tres milites sub se. et iactus trium punctorum cum deus dicitur ternio. Item et trio onis.

Ternus. a ter dicitur ternus terna ternum. vel componitur a ter et unus quasi ter unus. et hinc ternari

Tero ris riuu tritum. i. cominuē. con (us ria riu. fringere. Tero componitur. Attero ris riuu tritum. ual terere. Contero ris. Circuero ris. Detero ris id est ualde terere. et detero deteris detriui tritum. i. peiorare uel peiorari. Item Tero componitur. Intero ris riuu tritum. i. intus terere. immutare uel ualde terere. Obterro ris. Proterro ris. Subterro ris. Tero et eius composita actiua sunt prout detero quod est neutrum. p. peioran. et omnia faciunt presentia in riuu et super in tritum. Et omnia in presentia coram hanc silbam te. In presentia uo et super prout hanc silbam tri. Et scias quod contritio. attritio. contritus. et similia scribuntur sine. c. quod contritio non habet. quod formatur a contritio. uel in tum. Et a contritio addita o. fit contritus. Et a genitio contriti addita o fit contritio.

Terra. a tero teris dicitur hec terra re. quod assidue teratur. uel a torreo. quod siccitate torreat terra. Quod autem dicitur terra quasi raris terra. et ibi est. unde ter reus rea reu. de terra existens. et terrenus na nū in eodem sensu scribitur de terra factus uel natus. uel terram inhabitans. terrenus dicitur uel terrosus si sum. terra plenus. ut frumenti genus arenosius.

Et scias quod terra ad distinctionem aque nuncupatur arida. Naturalis enim appetus siccitas terre est. Nam ut humida sit hoc aquarum affinitate sortitur. unde dicit ambrosius in iij exameron. habet terra propriam qualitatem suam sicut et singula elementa habent naturam et aer humidam qualitatem et aqua frigidam. habet. et ignis calidam. et terra siccam. Et hoc est principale proprium elementis singulis quod ratione colligimus comprehendere autem sensibilibus. et corporalibus si uelimus uelud connexa et composita respicimus ut sit terra arida. et frigida. et humida. aer calidus et humidus. Ignis calidus et siccus. et sic sibi per has iugales qualitates singula miscentur elementa. Nam terra cuius sit arida et frigida qualitatis conuenit aquae per cognationem qualitatis frigida. et per aquam aeri. quod humidus est aer. ergo aqua tamquam brachis quibusdam duobus frigidis et humidis. altero terram. altero aerem uidetur amplecti. frigida terram. aereque humido. aer quoque medius inter duo conpugnancia per naturam hoc est inter aquam et ignem utrumque illud elementum conciliat sibi. quod et aquis humore et igni calore coniungitur. ignis quoque cuius sit calidus et siccus natura calore aeri annectitur. Siccitate autem in comunione terre ac siccitatem refunditur. atque ita sibi per hunc circuitum et horum quenda concordie societatis quod conueniunt. bene autem scriptura ait quod deus uocauit terram aridam hoc est quod quod principale eius est nuncupauit appetere naturam. naturalis enim appetus siccitas est terris. Hec ei prerogatiua fuerat est principalis. ergo siccitas subest. etiam ut sit frigida sed non preferuntur secunda primis. ut autem humida sit aquarum affinitate sortitur. ergo illud suum istud alienum. suum quod arida. alienum quod humida. auctor itaque nature quod primo dicitur hoc tenuit. quod istud ex natura. illud ex causa. uide in tellus et in elementum. Hic per quod de magnitudine terre. Scias ergo quod ambrosius in vii examini dicit. terram legimus. terrarum intelligamus

frugiferam. Quod non querere que sit eius mensura circuitus. quam geometri centum lxxx milibus stadiorum extimauerunt. libenter fateor me nescire quod nescio primo quod scire nichil proderit. Aristoteles autem narrat in fine secundi de celo et mundo quod circulus resolutionis rotundus terre per antiquos mathematicos est xxiii milia miliaria. Et ut dicit frater albertus si hec littera aristoteli non sit uicio scriptorum deperata tunc est falsa. quod falsitas accidit ei ex hoc quod tempore aristoteli nondum perfecte sciebantur quantitates diametrorum solis et lune et terre. secundum autem sapientes mathematicos qui secuti sunt prolomeum. rotunditas circuli terre est xx milia xl miliaria. Et cum diuisum fuerit per tria. et septimam partem unius. eo quod circulus uincit diametrum per tria et septimam partem. tunc exibat quantitas diametri terre. que est sex milia quingenta fere quod circa ix minus. Ad predictam declarationem nota quod circulus continet septem diametri ter et septimam partem ipsius terre uel ipsius diametri. unde proportio circuli ad diametrum est sicut proportio xxij ad septem. xx enim duo continent vij ter et unitatem que est pars eius septima. Quantitas autem rotunditatis terre est uiginti milia et quadraginta miliaria que quidem rotunditas cum diuisa fuerit per tria et vij partem unius erit quantitas diametri huiusmodi vi milia quingenta miliaria fere. et dico fere. quod desunt ix milia ad complendum sex milia quingenta. Est ergo quantitas diametri circuli terre. miliaria sex milia quadringenta xxi. Deinde si diametrum dimidiaueris erunt a centro terre usque ad superficiem eius tria milia ducenta miliaria et xlv. Et quedam minuta. Ex hoc liquet quot miliaria sunt usque ad infernum si quod infernum dicitur esse in medio terre. Hic attende quomodo unus philosophus dicitur ita dictum alterius. Et ideo in talibus studere non est multum utile. Sed ut basilius dicit in v omelia exam. que utiliora sunt. mandari memorie principibus meminerunt. Item in prima omelia super regum natura enim grecorum philosophi disputauerunt. si nullus apud eos firmo fixus haberetur et stabilis. potest semper a sequente die. nichil quod nobis ope preceum est que illorum sunt infamare cum ad destructionem propriam sibimetipsis suffocant. uide in luna.

Terreo res riuu riuu. terrorem inferre. unde h ter rois. Terreo componitur absterreo res riu. Exterreo res riu. Conterreo res riu. preterreo res riu. Terreo et eius composita actiua sunt. et scribuntur per

Terrestris. a terra dicitur hic et h ter. Geminum r. r. et hoc tre. de terra existens uel terram habens

Terribilis. a terreo res dicitur hic et h ter. Terribilis et hoc le. i. metuendo quasi terrore abilis

Terribolus. a terreo res hoc ter. Terribolus si. quodlibet tormentum. quod terreat res

Terrigena. ne de terra genitus communis ge. propheta. quos terrigine et filij hominum. et cor ge

Terrene. etiam dicitur sunt gigantes. quod fabulose perrens similes sibi genuerit. antiqui autem dicebant terrigenus terrigena terrigenum

Terrio. a terreo res riu riu tu in o fit terrio. Freqventer terrene. Et corripit ri.

Territio. a terra dicitur hoc territio modicus locus uel districtus aliquis. uel territio dicitur quasi rauritio. i. tritum bobus et aratro. antiqui enim sulco ducto. et possessionum et territioque limites

Terosus sa sum. terra plenus ut **T**esignabant frumentum arenosum quod terulentus dicitur.

Terula le dimi parua terra

Terulentus. a terra et lentos dicitur terulentus et hinc. i. terra plenus. et hic et hec et hoc terulens is idem. et utiq; comparatur. vnde hec terulencia et terulenter aduerbium

Tertius. a tergo qis si sum tertius sa sum. i. mu

Tertullus li. ppriū no **T**us. nitidus. eruditus. in cuiusdam oratoris. de q; habetur in actibus a postolor. et in aurora dicitur. Inter quos tertullus erat qui uerba celauit. et geminat. l.

Testua ou. sunt loca in quibus pecora castrantur. vñ testuo as. castrare. et hinc testuarios castratores. et inde testuaciones castraciones dicitur

Testa loca aspera et inculta et imamena. Et habet tantū tres casus nominatim accusatiū uocatiū

Tesserā ul tesseron grece. latine quatuor. Et cōponitur cū decas qd est decem. et dicitur tesseredecacabis. penl correpta. i. xiiij. Vnde inueniē q; matheus distinxit generationes quas enumerat in principio euangelij. In tres tesseredecades. i. in ter xiiij. Sunt enim xl due generaciones. vnde tesseredecabite sunt dicti quidā heretici qui quatuordecima luna pascha cum iudeis obseruandum contendunt

Tesserodecabite penl pō. in tessera est.

Tesserodecas in tessera uide

Tesseron grece latine quatuor

Testa. a testus ta tū dicitur hec testa re. quasi costā q; prius sit mollis postea testa. q; desiccatur durā equiē. et dicitur testa olla. ul etiaz quiddo ex creta ul argillosa terra coquit. vnde quadam simili

Testabilis. a testor **T**udine dicitur testa capitis. ane dicitur h et h testabilis et h le. qui testari p̄t. scilicet testimoniū facere ul testamentū. Et componitur inestabilis le. qui non est dignus ut in testem recipiatur. uel ut testamentum faciat

Testaciū. a testa dicitur h testaciū cij. multe teste.

Testamentū. a testor ul testis dicitur hoc testamētū. q; testibus est conscripta et confirmata uoluntas. ul quia non ualet nisi post testatoris monumentū. i. mortem. vnde hic et hec testamental et hoc le. et testamentor caris. p̄ testamentū facere ponitur etiam testamentum p̄ pacto et placito.

Testarius. A testa dicitur testarius ria. ad testas

Testatus. a testor **T**pinens. uel testas faciens dicitur testatus ta tum. qui facit testamentum

Testiculo las In testiculo uide

Testiculus. a teste datus de testis addita culia dicitur p̄ formationem hic testiculo dimi. testiculū etiaz in viro dicitur q; testantē hominem marem eē ul iteo dicitur a testibus. q; duo sunt. et testiu; numerus a duobus incipit. nam uox unius uox nullius. vnde hic et hec testicularis et hoc re. Et testiculosus sa sum. et testiculatus ta tū. qui magis nos habet testiculos. et testiculo las testiculos dare per testiculos percutere. et componit de testiculo las. et testiculo las. Et ē actiuū cū suis compositis

Testificor. a testis et facio. **T**is. et corripit cu. componit testificor caris. i. testem facere. et teste

Testil. a testa dicitur **T**confirmare. Et corripit fi. tur hic et hec testilis et hoc le. et pō penul cū a nomine deriuatur. ut opus testile ul uas testile. Quando uero deriuatur a testu ul a texendo uel a

texo is. cor penl. et scribitur p̄ x. ut textilis uel nis ul ora. eel. xlv. opus textile. Itē remigius in

matheum nomine filij omnes herbas intelligit q; sine textili labore mira uarietate depingit. Itē in xxviij e exo. Et ora per q;rum eius textilis

Testas q; a texo is tu tū dicitur textu tas. sepe textē et hic et hec textilis et hoc le penl correpta. et textibilis le. et hic et hec textilis et hoc le penul cor. in eodem sensu. scilicet qd facile taxitur. sed opus ul uas testile. i. fragile de testa pouit sti

Testimoniū. a testis dicitur hoc testimoniū nij. vñ hic et hec testimonialis et hoc le. Et testimonio

Testis. a testor dicitur **T**as confirmare testimonio hic et hec testis. q; testatur ul q; testacōni. i. confirmationi testamenti solet adhiberi

Testor caris atullium ari. i. testamentū facere. et testari. i. testificari. i. testimoniū dare. et testari. i. iurare ul cohiurare. ul in testem adducere ul rogare. Testor componit. Attestor caris. i. ualde testari. Deestor caris. Contestor caris. simul testari. p̄testor caris Obtestor caris vndiq; ul ob aliqd ul contestari. Testor deponens ē cū suis compositis

Testu. A testa dicitur h testu incedi. idem qd testa.

Testudinetū. a testudo dicitur hoc testudinetū ti. locus ubi testudines abundant

Testudo. a testa deriuatur hec testudo dinis qd dam animal. q; regimine teste sit coopta. Et sunt quatuor genera. terrestres. maritime. Lucarie. i. in ceno et paludibus uiuentos. fluuiiales que in dulci aqua uiuūt. tradunt quidam tardius ire nauigia

testudinis p̄cedm dexteriū uehencia. vnde testudo. dicitur camera templi obliqua et curua q; in modum testudinis ueteres templo; recta faciebant ut celi ymaginem redderent. qd constat esse conuexū. talis curuatura dicitur et lacunar qd solebant

facere antiqui sub tignis et sup cameras. et sup alia loca p̄pter p̄dictam causam. et etiaz testudo dicitur scuti q; in modū testudinis sit. et testudo dicitur conuexio scuto; curuata in modum testudinis. vnde

Testula le dimi. parua testa **T**estudineus a u.

Testus. a teder dicitur testus sa sum. odiosus. exosus.

Teta in tamna est **T**altridiosus. ul fatrogatus.

Teter tra tū. i. niger ul feus. et comparatur tetro teterrimus. et corripit primam siue re.

Tetanus na nū. i. prauus. tenebrosus. Et dicitur a

Tetracolos in colon est. **T**eter tra tū.

Tetrabucolica Quedam species cesure que at tenditur in quatuor pedes qua maxime solent uti scribentes bucolica. et dicitur a tetras p̄ compositione;

Tetragramaton nomen dei est h est iij littera rū. et cōponit a tetras qd est quatuor et grammaton

Tetraidos. tetras qd est quatuor com **T**ittera ponit cū idos qd est forma. et dicitur tetraidos scilicet formule intense in longitudinem porrecte que fiunt ex quatuor pigmentis

Tetramiter tra trum. ubi sunt quatuor metra siue uisus constans ex quatuor metris. i. pedibus

Tetras et metrum. Et corripit penl naturaliter

Tetranepos potis In nepos est

Tetraonima In noma uide

Tetraprotus ta tū. nomen hñs quatuor casus

Tetras quatuor. et protos casus. et corripit pro

Tetracha. a tetra quatuor. et archa p̄nceps cōponitur h tetracha che. i. p̄nceps sup quatuor ul sup quartam partem regni. vnde fm ysid tetrache sunt quartam partem regni tenentes. qualis fuit aput iudeam philippus Et inde hec tetrarchia dicitur. i. eius potestas Et tetrarcho as are. i. p̄cipari.

unde **Ora** in epy. Tetrachare uolens accedet sic
Tetras grece. latine dicitur **C**uo ad unctum
quatuor unde hec tetras tetradis. i. quatuor
Tetrassyllabus ha bui quatuor silbas. et componit
Tetrastraphos in strophos **E**t a tetras et silba
Tetricus a teter h tetricus d. quidam mons in
Sibinia asperimus. unde tetricus ca cu. asper. au
sterus. obscurus. tristis. h hug **V**nde fm quosdam
deriuatur a tetrico cas. **V**nde alexander nequam
dicit. tetricat quociens quis surgendo pigrescit. **E**t
sic uolunt qd in xxxij. ecclesiasten ponat tetricos
p una pre. ubi dicit **E**t hora surgendi non tetricos
Alij dnt qd tetricos sunt due pres. te p nomen. et
tetricos uerbum. sicut dicam. in trico cas **A**lia littera
In biblijs corruptis. inuenit ibi et hora surgendi
Teritudo. a teter dicitur hec tetrici **I**nosi te tristis
tudo dinis id est ingredo. feritas.
Tetuli pteriti de rollo fm antiquos. h mo dicit
mug rollo sustali sublatu. vno dicit ps in x li. rol
lo tetuli. p quo nuc in usu frequenti est sustali. et
si inueniatur tetuli p tulit. est ibi pteris
Tucos id est uolumen
Texella le dimi. parua texera
Texellula lo dimi. parua texella
Texera. a taxo as dicitur hec texera re. i. uas uel
mensura quelibet. texera etia dicitur bellici signu
ul tuba qua hostes denunciant uenientes. texera
etiam accipitur p signo hospitalitatis. Accipitur
etiam p talo et alca. et p taxillis. Similiter uero
cu texeris solebat numerus frumenti designari et
annone. **I**tem texere dicitur lapides quadrati ad
modum taloy. unde pauimenta stemuntur. et tex
era genus frugis. vno hec texella le dimi. et a tex
ella hec texellula le dimi. Similiter et texellanus
ria nu. a texera. et hic texellarius. **I**tem et texera
rius scilicet ppositus curie. qui bellum nunciat ul q
regis texeras portat. ul quicunq texeris aliquid a
git. et scias qd texere et tali a quibusdam uocant
lepulsi. qd exiliendo discuntur. **I**tem iacula a ia
ciendo fm hug **Q**uidam uero dicit qd texere sunt
quadrati lapilli. a tetras. i. quatuor dicte. qd qua
drati sunt ex omnibus partibus. et scribitur fm a
Texerinus. a texera dicitur **L**iquos per geminu s
texerinus na nu. et dicitur texenni agripenni qui
ad modum texeray sunt quibus ludimus
Texibilis in textilis est
Texilis in textilis exponitur.
Texo is ui tu. ad relam ptinens. et texere. i.
copio. ordinare. construere. vñ textura re. et tex
ro tas. sepe texere. **T**exo componit contexo is ui
Tetexo is ui. ualde texere ul a textura remouere
qd et distexo ui dicitur **I**ntexo ui. intus ul ualde
texere. **I**ntetexo is. interponere. interserere. inter aliq
aliquid texere. **P**retexo is ui. pre alijs ul ante tex
ere. **O**brexo is. undiq uel contra texere. **R**etexo
is ui. iteq texere. ul texturam destrue. remouere.
Subtexo is ui. subtus ul pau ul post texere. **T**exo
et eius composita sunt actiua. et faciunt pteritum
in ni. sup in tu. **E**t nota qd texo et eius composita
sepe ponuntur p tegere. qd qui texit filu filo regit
unde iob xxx vj. **Q**ui pterunt cuncta desuper. **I**tem
a texo is ui. hic textus. uide in textus
Textilis. a texo is dicitur hic et hec textil et h le
et textibilis le. et hic et hec textilis et hoc le in co
dem sensu qd fidele textitur. et corripit ti. uide in
textilis per. s. in media sillaba

Texto tas in texo textis uide.
Textrinu. a texo is dicitur hec extrina ne. locus
texendu. et hoc extrinu ni idem. ul locus ubi na
ues fabricantur. et extrinus na nu. unde in tobias
dicitur de anna qd ibat cotidie ad extrinu opus
Textus. a texo is. dicitur hec textu **E**t p tri
ra re. **E**t hic textus tus. et est liber doctoris conti
nens tractatu sine littere ul sentencie exposicione
ut dixi in glo. et textus ta tu picipiu. **I**te a texo
is textu tu. u. m. or. hic textor totis. et or in ix.
hec extrix tris mulier que textit pannu. **E**t dicit
ps in xj li. antecedente. x. vnu inuenio in tus pti
cipiu. a textu textus. et ex hoc quidam moti scri
Taboz et hermon duo **C**hunc mistus per. s.
Montes sunt. et interpretatur taboz ueniens lumen
Thalamus. thalamos **C**heu aduentus luminis
grece cubiculum ul conjugalis lectus. unde h tha
lamus dicitur apud nos cubiculum ul camera uel
conjugalis lectus sponsi et sponse. **V**el thalamus
dicitur a thelima greco qd latine dicitur uoluptas
Thalasa se penl cor. quedam ciuitas. **E**t interpre
tatur apprehendens facturam.
Thamar interpretatur amaritudo p uinis morte
is. eadem et commutans mutauit eni se in habi
tu meretricis quando cu socero suo concubuit. et
Thamus interpretatur nune **C**acuitur in fine
nis uel deficiens seu uocans facturam
Thanatos. i. mortale. ul mors. unde thanatus
ta tu. i. mortuus tua tuu. thanatos insula gallic.
oceanii dicta a morte serpentis et terra cuius quo
cunq gentiu inuicta sit illico pimit aquos. et acui
Tharo interpretatur abactor **C**ur thos
uel depulso seu nequam aut nequicia
Tharsis acui in fine. **E**t fuit tharsis de genere
israhel. a quo scilicet descenderunt. vñ et ciuitas eor
tharsis dicta est quo et tharsus dicitur de qua ciuita
te fuit paulus apostolus. tharsus si. ul tharsis etia
uocatur locus quidam indie. unde hic et hec thar
senis et h se. **V**t dicit **H**ebrei putant mare gualis
uocari tharsis. et interpretatur explorans gaudiu
Tharsus si in tharsis exponitur.
Theatralis in theatru exponitur
Theatru. a theoro dicitur hoc theatru tri. specta
culum ubi cuq fiat semicirculi figuram habent in q
stantes omnes inspicunt. cuius forma prius rotu
da erat sicut et amphiteatru. sed postea ex medio
amphiteatru theatru factum est. sic dictum a spec
taculo. **I**tem theatru dicitur prostibulum et lupanar
qd post ludos exactos meretrices pstituerunt ibi
unde theatricus ca cu. et hic et hec theatralis et
hoc le. ad theatru ptinens. et cor penl naturaliter
Tebet. i. ianuarius. et acui in fine **C**heatru.
Theca ce grece latine positio. repositorium qd
cumq sit. qd ibi pponatur aliquid. ul theca quasi
tega. c. posita p. g. a tego gis. qd aliquid receptu
regat. **E**t nota qd theca si est latinu a tego caret
aspiracione. Si uo est grecu habet aspiracionem in
prima sillaba theca. et p d the. unde cirotheca
Themites mas ge. unde errant qui dicitur muli
er themites. qd dici debet mulier themitis. uide in
secunda pre ubi egi de accentu nominu de sinenciu
Thema mans ge neutri ma **C**in eg. p d penl.
Thema dicitur figura. norma. similitudo. forma. et
Theodocia diligens scuta **C**ompit penl qd.
Theobon ul misterium diuine scripture. et dicitur
Theodon fuit quidam **C**a theoro uel theos.

translatos diuinorum librorum sicut dixi in interpretis.

Theodolus. quidam liber in grammatica. ubi agitur de ueritate et falsitate. et dicitur a theos deus theodolus. et dicitur no et dolus. et corripit de men viri cuiusdam. Et corripit fm communem usum. licet inueniatur pd. vnde iuuenalis. Lautorum pueros atrem dicens theodolus. Ita etiam theodolus inuenitur penultima pd. tamen fm communem usum cor. de hoc dixi in secunda pre ubi egi de generalibus regulis accentus

Theologus. theos componitur cu logos qd est sermo. et dicitur theologus qd gum. i. de diuinis loquens ul tractans. vñ hec theologia gie pñl. pd. i. diuinitas. fmo de deo. vnde theologus ca cu. et theologos garris. de theologia tractare ul loqui Item et theologos garris. et corripit lo. Vñ autem theologia coartetur sub regulis donati dixi in tertia pre ubi egi de speciebus uerborum in e de uerbo meditatio. Et scias qd ut dicit iero. litteras nescit qui sacras ignorat. Item ama scientiam scripturam. et uita carnis non amabis. vide in scientia. et in leo.

Theonius. theon fuit angelum et impeditio quidam maledictus. vnde theonius na nu. i. maledictus. reprehensorius. Et pducit ni.

Theophrastus. theos componitur cu philos qd est amor. et dicitur hic theophrastus li. quem deus diligit. Et corripit penl. vnde in auroa dicitur. Theophrastus a theos dicitur theophrastus anis elegans et diligens libro u apta pscriptio. vñ regule geometrice dñr theophrastus. quasi aperciones. qd aperiuunt et illuminant mentem lectoris. item theophrastus. et pducit te

Theoria. theoria in theoria est. et corripit ni.

Theorisma. vide in theozema

Theozema. a theos dicitur theozema ras. i. videre qd deus omnia videt. et theozare pprie est considerare diuina. vnde hec theozia ne ul theozica scientia que tractat de inuisibilibus ul uita contemplatiua. vnde theozicus ca cum. contemplatiuus. qui tantum contemplationi uacat

Theos grece latine dicitur deus. theos tamen apud grecos. timor dicitur vnde deus dicitur theos. qd timor omnibus colentibus eum. vide in deus.

Theosebia. a theos et sebes pietas componitur hec theosebia bie. i. dei cultus diuina pietas

Theothicus. a theos dicitur hec theothica ce. i. deitas. et theothicus ca cu. i. diuinus penl. cocepta

Theothocos dei genitrix quasi tota diuina

Thesaurarius. vide in thesaurus

Thesaurio zas. in thesaurus exponitur

Thesaurus theca componitur cu auu. et dicitur hic thesaurus ni. i. auu repositum. ul locus ubi auu re

ponitur. vnde thesaurarius ras. i. et b thesaurarius. qui thesaurum habet in sui custodia. et thesaurarius. eius dignitas. et thesaurio ras. facere thesaurum. thesaurum congregare. Item thesaurio as. vñ paulus ad ro c ij. thesauris tibi iras. i. quasi est thesaurus. et quid pñosum congregas tibi iram dei sine penam. Nam iratus videtur deus qñ pñam iuste inferat. et dicit thesaurus qñ theca auri

Thesaurus interpretatur conuictus ul captiuator siue festinus ad intelligendum. et pducit bi.

Thesa grece latine dicitur thesa. vnde thesa dicitur uocis positio. i. finis ul deplio. Et inde thesaurus ca. i. possessiuus ul positiuus. ut euandrius.

Thessalonica. thesalus quidam rex fuit. vnde thesalos quedam ciuitas. et thesala quedam regio. et thesalonica quedam ciuitas dicta est. vnde thesalus la lu. et thesalicus ca cu. et b et b thes

Theticus a li. in thesis est thesalonicus et b theticus ul thecos fe. ge. prima pd. i. mare ul uxor oceani b theticus. ul thetidis pma cor. i. mater achillis. vnde in auroa. Non thetidi b

Thinatura re interpretatur chum capto maritar ibi thetatur illuminata siue illuminans. et corripit penl

Thinia interpretatur timens deum

Tholomaida interpretatur ad mensuram dedis

Thomas interpretatur theos. et corripit penl abissus uel geminus et grece didimus dicitur. qd q plus ceteris dubitauit eo alius ueritatem resurrectionis agnouit. Et dicitur thomas quasi theos meus. i. deus meus ppter uerbum qd dixit cu certus crederet. scilicet deus meus et dñs meus. et e et hi. h quosdam etiam thomas dicitur a thomos qd est diuisio siue sectio. qd ab alijs in fide resurrectionis diuisus et sectus fuit. Item abissus pñ di ei eo qd p fundimentis dicitur penetrare morit qñ ad sui interrogacionem cristus sibi respondit. iohs xiiij. Ego sum uita ueritas et uita

Thomas dicitur theos dicitur theos ras. i. videre qd deus omnia videt. et theozare pprie est considerare diuina. vnde hec theozia ne ul theozica scientia que tractat de inuisibilibus ul uita contemplatiua. vnde theozicus ca cum. contemplatiuus. qui tantum contemplationi uacat

Theos grece latine dicitur deus. theos tamen apud grecos. timor dicitur vnde deus dicitur theos. qd timor omnibus colentibus eum. vide in deus.

Theosebia. a theos et sebes pietas componitur hec theosebia bie. i. dei cultus diuina pietas

Theothicus. a theos dicitur hec theothica ce. i. deitas. et theothicus ca cu. i. diuinus penl. cocepta

Theothocos dei genitrix quasi tota diuina

Thesaurarius. vide in thesaurus

Thesaurio zas. in thesaurus exponitur

Thesaurus theca componitur cu auu. et dicitur hic thesaurus ni. i. auu repositum. ul locus ubi auu re

est bestia .i. bestialis. aut deus id est diuinus uir.
Thomaculum li dicitur a thomos et dicitur tho
macula intestina ppter diuisiones et sectiones.
Thomos grece latine dicitur diuisio ul' sectio ul'
morsio. vñ apud nos hic thomus mi. Et thomus
dicitur etiam liber uel uolumen ppter multas diuisio
nes et replicationes cartarum
Thomus In thomos uide
Thophet lata et spaciola uia, gebenna pauoris
thoralis In thorus uide **I**nterpretatur
Thorath hebrei. latini legem appellant. id est
quinq; libri moysi Vñ dicit Iero. in plogo regu
hij sunt qñq; libri moysi quos ppe thozath .i. leges
appellat Et in interpretationibus dicit thozath lex
Thoris ri. dicitur lectus Et **Q**uel pentathecum
ppe qui solet esse de herbis sicut in expeditione.
vnde et sic dicitur ab herbis rostris quibus fit. ul' que
accumbendum humeris supponunt. vnde h et h
thoralis et h le Et hoc thozal ul' thozale lis. lon
ga mappa uel eadē sic dicitur quidā in lecto sterni
tur Inuenit rostris sine aspiratione de quo uide in
Thorus ni. sedes regalis in qua se **S**ito loco
dicitur reges ppter tutelam corporis sui. vnde throni
dicitur sunt angeli. qui latine sedes dñr. Et ut dicit
grego. throni illa agmina sunt uocata quibus ad
exercendum iudicium deus semp presidet. Quia
enim thronos latino eloquio sedes dicimus. thro
ni enim dicitur sunt hij qui tanta diuinitatis gracia
repleti ut in eis dñs sedeat p eos sua iudicia de
cernat. In thronis autē deus sedet et quiescit dñs
eos in se quiescere facit. Et a thronus p composi
tionem in throno zas .i. in throno et sede ponit.
collocare. et thronus a vm. qui nullam regni pte
habet. Et corripit pnam thronus
Thuribulum. a thur et bolus componitur h thuri
bulum li. q; bolus thuris in eo ponatur. ul' quia
ibi thuris mordetur et crematur ul' thuribulum; deni
uatur a thur Et est simplex Et dicitur thuribulum
uas ad thurificandum aptū. q; autem dicitur thuribu
lum quasi thuris bolus .i. morsellos cremans et h
est. et hoc ultimum michi magis placet
Thuricremulum li. i. incensarium. q; in eo crema
tur thur. Et componitur a thur et cremo as. et cor
mu. et consuevit dici pone thuriam in thurice
Thuridus. a thur **M**ulo. uide in epithimum
thundus da dñs. et thureus rea reu de thure exis
tens ul' ad thur ptinens ul' fumosus. Iero. super
psa. vnusquisq; alterius queat auxiliū. faciem thur
ndam pallorem circumferens
Thurifera in thurifico cas est. et pduit d
thurifico cas. incensare ul' incensum facere. uel sacrifi
care. vnde h et h thurifex cis. sacerdos. ul' incensa
tor. vnde h thurificū. sacerdotū. et h thurificina
ne. locus ubi thur efficitur ul' eadē spargitur ul'
Thuris thuris. a theos qd est deus **S**acrificatur
dicitur. et est thur arbor arabie immensa et ramo
sa se ge. et eius fructus similiter dicitur h thur ge.
neu. Et quedam manerio eius apud nos dicitur
masculum q; sit natura rotundum in modū testu
culorū. reliquū uero planū et pene scabrosū minus
optimū. et dicitur thur a theos q; in sacrificijs deorū
adoletur. et fm h habet aspirationem. ul' tus turis
dicitur a tundendo. q; tundit. ul' q; abile est ad tū
dendum. et fm h caret aspiratione. h et libanū dicitur
a monte libano. ubi colligitur. et inde thureus a

vm. et thuribus da bus. de thure existens uel ad
thur ptinens uel fumosus.

Thusculum li dimi. paruū thur. et formatur a
thur addita culum. et corripit penultimam

Thara re. pilleū sacerdotale. Itē sicut dicit que
dam glosa in xxviii exodi. Thara odaris. Et
uocatur mitra. q; caput pontificis tegebat et or
nabat. et pō penl. vnde quidā metamor xi. **T**om
pora purpureis tentat uelare tianis

Tiberias adis se ge. ciuitas facta ab herode in
nomine tiberij cesaris. a qua et lacus ul' mare ti
beriadis dicitur omnibus lacis iudee salubrior. Ioh.
vj. post hoc abiit ihūs trans mare galilee qd ē
tiberiadis. et corripit penl. et dicit mare. i. lacus ul'
stagnū aque dulcis qd fluit a iordane. dicitur autem
stagnū mare. q; uidelicet hebraico pdiomate aq
nim dulcū congregatō appellatur mare. dicitur autē
mare galilee. ppter regionem adiacentem que sic
dicebatur. dicitur uero mare tiberiadis ppter ciuita
tem illam que sic erat in ripa huius stagni. et di
citur hoc mare siue stagnū magis esse tiberiadis
q; galilee. q; ciuitas magis specificat q; regio.

Tiberinus mas ge. fluius romanus a teberino
rege albanorū in eo submerso dicitur. Nam antea
a calore aque albula dicebatur. q; niuisus albus
fiere. Idem dicitur tiberis et tiberis tiberis ul' tiberis
similis a tiberino. Sed tiberis in cottidiano smone
tiberis in usu dicitur. vñ teberinus na nū. et pō n.

Tiberis penl corripit in tiberinus exponitur.
Tibia. a tibi qd est iūcus dicitur hec tibia tibi
cus ppter longitudinem. vnde hic et hec tibialis
et hoc le. et hoc tibiale lis. qd a braciis dependit
ad tibias tegendas. Idem et alio nomine dicitur tibi
cus quasi tibi. q; tibias tegat. ul' dicitur a tibia et
braciis. q; a braciis usq; ad tibias pueniat. Item a
tibia bre. qdōdam instrumentū musicū. q; pnum
de ceruicis et quinis tibijs et curibus huiusmodi
fiere. h postea abusus vntecūq; fieret. vnde tibi
anus na nū. ad tibiam ptinens ul' tibias faciens

Tibialis in tibia exponitur

Tibicen. A tibia et cano componitur hic tiben
anis. qui canit cū tibia tibicen etia dicitur sul
tra uel furca bis secta quib; domus sustentatur. q;
aliter destines dicuntur. in ix c marti dicitur Et cū
ihesus in domū pncipis uenisset et uidisset ibi ti
bicines .i. lugubre carmen canentes. antiquitas e
nim tales ad exequias uocabantur. ut suo carmi
ne uiuos puocarent ad luctum. vñ legitur in ix
c iere. uocate lamentatrices. et cor penl tibicines
sed in nō tibicen pō penl. vnde quidā. Tibicen
longo tubicen liricen breuiando. Et racō est. q; si
cut ps in quarto li. A cano composita masculina
sunt que in cen desinencia cor habent penl. Tu
bicen fidicen. ex opit vñ tibicen. qd ideo solum
pō habet penl. q; sine se facta est duorū. i. breui
um in unam longam. debuit enim. i. geminari.
q; solet pleiūq; in compositione a in i. comiti. ut
cado modo. tuba tubicen faciebat ex quo facta ē

Tibiana ne mulier que canit cū tibia **T**ibicen
a tibicen dicitur. et corripit penl

Tibiones in tibicen exponitur.

Tiben scirpus uel genus uasculi in modum scri
nij et uingulis agrestibus contextum

Tibur in tiburis exponitur.

Tiburus dicitur quidam uir de cuius nomine
quedam ciuitas dicta est hec tiburus. vnde hic et

hec tiburis et hoc ce. huius tiburis. et tiburio o
Ticio. A torreo res (nis. et tiburcinus na nū.
dicitur hic tico onis. quasi torneo. et est idem qd
torne. unde ticionarius na nū. et ticionariū locus
ignis ubi ticiones morantur. ul' instrumentū mir
tendi ticones in ignes. et ticonoz naris. ticonibus
pparare. eos in ignem immittere. Et cōponit' atti
cionoz nans. fm hug. pap' dicit tico uulgo dicit'
perustum lignum. v' saie vij c. Cor tuū non formi
det a duabus caudis ticionum

Ticionarium n' in ticio est.

Ticionoz naris in ticio videt.

Ticon id est medium.

Tigillum li dimi. paruum tignum

ignatus ta tum in tignum est.

Tignosus sa sum. in tignum exponitur

Tignū. a tigo gie. ul' a regula dicit' hoc tignū
ni. Et dicitur tigna ipsa laquearia ul' ligna que
ipsis laquearibus illaqueant'. vñ tignosus sa suz.
tignis plenus. et tignatus ta tū. tignis patus. et
ornatus. et tignarius na nū. ad tigna ptinens. ul'
qui tigna in recto disponit. Idem et latitector fm
hug. Et pap' dicit. Tignū a regendo dictum. recto
enim imponit' ut in eo cetera supponantur. vñ
ligna illa que ascendūt ad cacumen edificij direc
te et rotū rectum supportant tigna appellantur. vj

Tigris medi et p' uo (de etiam in cognatio.
cant tignū sagittam. unde hec tigris tigris uel ti
gridis. serpens dicta est ppter uelocitatem. Et si
militar' quidam fluuius dicitur tigris. uel tigri
dis. qz uelox est fm hug. Amb' autem in vj ex
amer' sic dicit. statura tigris impellat ferocitate
et imminet. eā pede reflectit. Nam ubi uacū
rapre sobolis cubile reperit. illico uestigij raprozis
insistit. atqz ille quis equo uetus fugad. videns
tamen uelocitate fere se posse pueniri. nec euadens
di ullū suppetē sibi posse subditiū. thecam huius
fraude molitur ubi se contigū vident spem de
uitro pijit. at illa ymagine sui ludit et sobolem
puer. reuocat impetū colligere fetum desiderans.
rursus inani spe retenta rotis se ad cōphenden
dum equitem uiribus fundit. et iracūdie stimulo
uelocior fugienti imminet. Itē ille spere obiecto
sequentes retardat. nec tamen sedulitatem matris
media fraudis excludit. cassam uersat ymaginem
et quasi lactura fetus residet. sic pietatis sue studio
decepta et vindictam amittit et plem (De natu
ra etiam tigris dicit ysid' xij erbi. Tigris inquit
uocata ppter uelocem fugam. ita enim nominant
p' et grec' et medi sagittam. Est enim bestia ua
rijs distincta maculis uirtute et uelocitate mirabi
lis. ex cuius nomine flumen tigris appellatur qz
is rapidissimus sit omniū fluuioz. has magis hir
cania gignit. De tigris etiam narrat aug. in li d
ciuitate dei. Legimus in plinio immanissimam as
pidem a patrefamilias in egipto domitam cotidie
de camera sua egressam. et a mensa eius annonaz
peropē solitam. Legimus in marcellino tigridem
mansuetaz factam ab india astasio p' d'pi missaz

Tilia. A telum dicit' hec tilia lie. quedam leuis
arbor. qz sit utilis ad usum teloz. unde tiliatus ta
tū. ul' tiliosus sa sum. irascibilis uel flexibilis uel

Tiliosus sa suz. in tilia est (ad tiliam pertinens

Timalus. a timo dicit' hic timalus li. quidā piscis

qz flagrat sicut flos. unde timalinus na num

Time grece latine anima fm papiam

Timeo es ui ere. i. metuere. unde timor oris. Ti
meo componit'. extimeo. p'timeo es. Et est timo
actiuū cū suis compositis. et caret sup. et corripit
hanc sillabam ti. vñ quidam. Qui de morte timet
plurima mente videt. A timo timesco dicit' in dco
vide in metuo is. et in timor.

Timeus. A timo dicitur hic timeus ei. liber pla
tonis. qz floridus ul' quasi flosculus. qz ibi flosculi
p'bie cōphendūtur. vñ sic dicitur est a discipulo
quodam platonis timeo nomine. vel timos grece
latine dicit' mens. Inde timous ei penl' pō. liber
platonis. qz ibi multa de diuina mente continent'

Timiam. a timus dicitur hec timiam mans.
quodam herba ul' species valde redolens qua in q
busdam locis utitur loco incensi fm hug. Item ti
miam erat quedam confectio diuersaz speciez
quam sacerdos in altari timiamatis adolebat de q
dicitur exod' xix. Sume tibi aromata stacten et o
nicam galbanū. et thuris lucidissimū. equalis pon
dero erit omnia. facies qz timiam. et pō penul
vide in aurora dicit'. Ex quo spuat odor et timia

Timiamateriū. a timiam dicit' (ma frequens
tur hoc timiamateriū n'. thubulum qd et epti
mū dicitur ab epy et timus. vñ timiam fm hug
vel ut quidam dicit' timiamateria dicebantur ua
sa in quibus timiam seruabatur. et dicit' timiam
tenū. a timiam et terion qd est status quasi uas
in quo stabat timiam. ul' dicitur timiamateria
uasa in quibus teritur species ex quibus confici
tur timiam. Et tunc dicitur timiamateria a ti
miam et tero no. rhemie li pmo. Tulerūt idnas

Timiamaticus ca cū. a timi (et timiamateria.
Timidus. a timo es dicit' timidus (ama dicitur
da buz. qui semper timet. Timens uo qui ad tem
pus formidat ex causa. Similiter distinguitur pa
uidus et pauens. puidus et puidens. supbus et
superbiens. languidus et languens. furibundus
et furcens. et similia. unde hec timiditas tatis. ani
mi uicū sempiternū. qd est etiam si timor nō fir
timor uero accidens est. Itaqz sicut homerus ait
In achille fuit aliqñ timor timiditas nūquaz. vñ
in timor. vñ dicit' fm ps qz huiusmodi denomina
tūa desinentia in idus demonstrant' habere in se
ea ex quibus deriuant'. ut herbidos qui habz her
bam. Timidus qui habet timorem. rabidus qz ha
bitus. a timo dicit' timidus na (bet rabiem
nū.). floridus ul' dulcis. et suauis. unde et timinū
dicitur mel suauis et odoriferum.

Timo grece latine dicit' flos ul' floreo. unde hoc ti
mū generaliter dicit' flos. specialiter tam' quedā her
ba dicitur timū ul' timus. qz talis flos ualde redole
bat. Item timo ul' timos grece dicit' mens latine.

Timor. a timo es dicit' hic timor oris. unde timo
rosus sa sum. timore plenus. et comparatur. et ti
mor accedens dolor mentis extrinsecus ex aliqua
accidenti occasione. et est timor p tempore. sed ti
miditas est animi uicū sempiternū. sicut dixi in
timidus. Est ergo in viro forti qñqz timor. timidi
tas nūquam. Qualiter autem homo timore effici
atur pallidus. dixi in formido das. Scias quatuor
esse timores. scilicet mūdānū siue humanū. serui
lem. inicalē. castum. ul' fibilem siue amicalē
humanus timor ut dicit' cassiodorus est quando ti
memus pati pericula carnis ul' ptere bona mūdi
ppter qd delinquimus. hic timor malus est qz in
pimo gradu cū mūdo desentur. quem dominus p

hibet in euangelio dicens. Nolite timere eos qui occidunt corpus. Timor autem seruilis est ut ait augustinus. cum propter timorem iherosolimitanorum continet se homo a peccato quo presenciam iudicis et penas metuit et timore facit quod quod boni facit. non timore amittendi eternum bonum quod non amat. sed timore patiendi malum quod formidat. Non timet ne perdat amplexus pulcherrimi sponsi. sed timet ne mittatur in iherosolimam. bonus est iste timor et utilis licet insufficientis per quem fit paulatim consuetudo iusticie. Ex predictis nota quod aliquis dicit aliquid ex timore seruili facere quod facit coactus metu pene et per consequens cum tristitia. Oporteret enim non facere nisi pena timeretur. vide in opus. Et succedit initialis timor quando incipit quod diu erat amari et sic incipit excludi seruilis timor a caritate et succedit deinde timor castus siue amicalis quo timeamus ne sponsus tardet. ne discedat. ne cum offendamus ne eo careamus. Timor iste de amore uenit. Ille quidem seruilis est utilis sed non permanens in eternum. ut iste timor diuinus iusticie comes per omnes gradus. Dic timor donum spiritus sancti est. et creatur ex amore dei. et ideo dicitur amicalis uel filialis in quantum deus deus pater noster. uel etiam dicitur castus in quantum deus dicitur metaphoricis sponsus a nimis nostrum. iste timor in patria erit sicut alia dona. sed non habebit omnem illum usum quem modo hic facit enim tunc nos reuereri dominum non timere separari a deo uel eo carere. Numerus autem istorum timorum sic potest sumi. timor hic distinguitur secundum ordinem timentis ad deum. cui per unum timorem magis appropinquat uel distat quam per alium. cum enim timor in fuga mali consistat. malum autem sit pene et culpe. erit timor quidam qui consistit in fuga mali culpe tamen per quam homo a deo separatur scilicet timor castus uel filialis. alius autem qui consistit in fuga mali pene. pena autem est duplex. una per cuius uitacione peccatum quicquid committitur sicut temporalis pene et pericula carnis et hanc penam refugit timor mundanus uel humanus. Alia est per cuius uitacione nunquam fit peccatum sed magis uitatur sicut pena que erit post hanc uitam. et hanc penam fugit timor seruilis. Alius autem timor est qui fugit utriusque malum. scilicet culpe et pene scilicet initialis qui habet oculos ad utrumque. Et ideo me diuis inter seruilem et castum. Ex dictis patet quod non est eadem pena quam respicit timor mundanus et seruilis. Inicialis uero et seruilis eandem penam respiciunt. sed seruilis tamquam principale obiectum. Inicialis autem non sed magis malum culpe. uel magis se tenet cum casto timore quam cum seruili. **Animaduerte** etiam quod timor initialis est in inchoata caritate sed non est in perfecta caritate et quantum crescit caritas tantum decrescit iste timor quantum ad metum pene. id est quantum ad id quod facit timere penam. et quantum ad tormentum conscientie. nam quanto plus diligimus tanto minus timemus. Seruile autem timor. non est in inchoata caritate. et nec intrat caritas nisi prius iste timor exeat. Et scias quod quedam gloria dicit super illud ysaia xxxv. Nolite timere timor ueniens dei. alios expellit. Item nota quod timor mundanus proprie dicitur quo timeamus bona mundi per se et temporalia. timor uero humanus quo timeamus carnis pericula pati. Item aduerte quod licet christus timorem pene habuit. non tamen in eo fuit timor mundanus uel seruilis uel initialis. quia mundanus ma-

lus est. et in primo gradu cum mundo deseritur. Seruilis uero uel initialis in perfecta caritate non est. Suius ergo istorum timorum fuit in christo. quis ergo fuit timor ille quo penam timuit. potest timor ille dici naturalis siue humanus qui omnibus hominibus inest quo horretur mors ac formidatur pena. et dicitur timor iste naturalis non quia accesserit homini ex natura sed natura ipsa fuerit instituta. quia non fuit iste concretus homini nec de bonis naturalibus sed quia ex corrupta natura per peccatum homini aduenit cui corruptio inoleuit tamquam esset naturalis. et est iste timor in homine effectus peccati. uel de in passione. Sed potest dubitari de eo quod dictum est. quod timor mundanus uel humanus semper malus est sic enim uidetur quod semper malum sit timere pericula carnis uel perire bona mundi. quod non est uerum. Ad hoc dico quod non quicquid timetur pericula carnis de timor humanus. Nec quicquid timetur a misero boni temporalis de timor mundanus. sed tamen quod talis timor est inordinatus. Et ideo semper sonat in malum. Item potest queri. Omnis actus timoris ex aliquo amore procedit. sed actus timoris seruili non procedit ex amore caritatis ergo procedit ex amore libidinoso. ergo est malus. Ad hoc respondeo. Actus seruilis timoris quod bonus est non est ex amore gratuito. nec ex amore libidinoso. sed ex amore naturali. quo quis uult consistendam et bene esse sui subiecti. Et ideo horret omnes penas. siue quam expionda docet. sicut in naturali timore. sui quare fides demonstrat sicut in seruili. **Item** consueuit sic obici. Quidquid est a spiritu sancto potest esse simul cum ipso. sed timor seruilis non habetur simul cum spiritu sancto. qui sine caritate non habetur. cum qua non est timor seruili. ergo timor seruilis non est a spiritu sancto. Ad hoc dico quod quedam sunt a spiritu sancto et non sunt cum spiritu sancto. sicut fides inforis et timor seruilis. quod quidem non est nisi propter defectum concomitantem. Quedam uero sunt a spiritu sancto et cum spiritu sancto sicut caritas. Quedam uero cum ipso non ab ipso sicut peccatum ueniale. Quedam nec ab ipso nec cum ipso sicut peccatum mortale. Et scias quod in xxviii iob de. Ecce timor domini ipsa est sapientia. Et recedat a malo intelligentia. **Volo** etiam te scire quod sicut dicitur in pastorali. Antiqui etenim pastores nostri non reges hominum sed pastores pecorum esse memorantur. Et cum noe dominus sibi dixit quod eius diceret crescite et multiplicamini et replete terram. protinus adiunxit. et terror uester ac tremor sit super cuncta animalia terre quorum uidelicet terror ac tremor. quod esse super animalia popitur. perfecto esse super homines prohibetur. homo quippe brutis animalibus non autem hominibus ceteris placatus est. Et ideo ei dicitur ut ab animalibus non ab homine timeatur. quia contra naturam supbire est ab eorum uelle timeri. et tamen necesse est ut retores a subditis timeantur. quoniam ab eis deum minime timeri dependunt ut humana saltem formidine peccare metuant qui diuina iudicia non formidant. Neque quam namque propositi ex hoc queritur timore supbiant in quo non suam gloriam sed subditoi iusticiam querunt. in eo enim quod metu sibi perire uiuentibus exigunt. quasi non hominibus sed animalibus dominantur. quia uidelicet ex qua parte bestiales sunt subditi. ex ea debent etiam formidini iacere subditi. sed plerumque retores eorum quo ceteris preminet. elacione cogitationis intumescit. et dum ad

usum cuncta subiacent dum ad notit uelocit ius
sa complentur Dum omnes subdit si qua bene
gesta sunt laudibus effertur. male gestis autem
nulla auctoritate contradit. dum plerumque laudant
et qd reprobare debuerit. si seductus ab hijs que
infra suspentur semp animus tollitur. et dum fo
ns immenso fauore circudatur. intus ueritate ua
ciatur atq oblitus sui in uoces se spargit alienas
talem se qd credit qualem se foris audit. non qua
lem intus discernere debuit subiectos despicit eos
qz equales sibi nature ordine non agnoscit. et qz
forte potestatis excesserit. transcendisse se etiam
uere merito credit cunctis se existimat amplius sa
pere quibus se uidet amplius posse. uide in serui
tus. uide etiam in spiritus. De timoris dono uide
etiam in spes uide etiam in cori et in iusticia

Timoratus a timore uel a timor. ratus. ra. tu. et
timorosis. sa. sum. timore plenus unde in actibus
Vin timorati et comparatur utrumqz

Timos. i. mens. uide in timo.

Timotheus discipulus pauli fuit. et acuit pnt
Timpanistria. a timpanu dicitur h timpanistria.
trie. que canit cu timpano que timpanotria dicitur
plantus. Timpanotriam amat. Itē ppheta. In me
dio iuuentulau timpanistria. fm hug. pap uero
dicit. Timpanistria timpanistria. qui in timpa
no canit. commune est. sicut organista. organista.

Timpanotria in timpanistria uide

Timpanu. a tinnio nis dicitur h timpanu ni qd dicitur
instrumentu musicu. scilicet pellis uel coriu ligno
ex una pre contextu. et dicitur sic qz tinniat. uel dicitur
a ticon qd est mediū. qz mediū est. est enim
una ps media simphonie in similitudine cribrī et
ungula ut simphonia. unde timpanu dicitur mediū
lū uide in quo radij insiguntur uel circūferentia
rote. unde timpano zao. timpano cantare.

Timus mi in timo uide

Tina ligna de quibus salomon gradus fecit in
domo dñi. incognita etiam sunt ligna etiam pidi
oribus iudeorū. ut dicit pap. Sed super illud tōdij
regum c. x. Attilit ex ophir ligna tina. Dicit glo
Impugnabilia spinosa in similitudine albe spine ti
na candida sunt et rotunda. et inueniuntur in biblis
eurectis duplex littera. tjna p duo. ij. uel hna per

Tinctio tal pnt cor. in tincto as e simplex. J.
Tincto. a tingo gis xi etū. u. in. o. fit tincto tas
frequenter tingere. a quo tinctio tas frequentatū.

Tinctricula le dimi. parua tinctrix.

Tinctrix. A tingo gis. uel a tinctoi. oz. in. rix. hec
tinctrix trici. femina que tingit

Tinctus ta tū in tingo gis est.

Tinea. a tere nis hec tinea uer. uestimentorū uer
mī. qz terat. uel dicitur a teneo. qz teneat et mīdeat
quousqz corodat. unde tinoosus sa sum

Tingibilis in tingo gis est.

Tingo qz xi etū tingere. i. tinctura inficere colo
rare infundere. Unde tinctus ta tū. et tinctim adū
biū. et h et h tingibilis et h le. pnt cor. abile ad
tingendū. et h tinctura re. Tingo componitur con
tingo gis xi etum. simul tingere. Dtingo gis tinc
turam remouere. Intingo gis. in tincturam infun
dere. rtingo gis iteq tingere uel tincturaz aufere.
Subtingo gis. subtus uel paz tingere. Tingo et ei
us composita sunt actiua. et faciunt pntū in xi
et sup in etum. et non habet. u. post. g.

Tinnio nis niui nitū nire. i. liquide et pure et le

uita sonare. et pphie dicitur de ere uel alio metallo.
Et ut dicit ps. defiat in prima et secunda psona.
ppe in tercia sepe inueniuntur. et est remaropeiū. i. u
bum ficticiū inuentū ex qualitate soni illius rei
cui conuenit. improprie tamen qñqz inueniuntur in p
ma et secūda psona. unde h tinnitus tus. et tinni
tas fro. et tinnulus la lū. et tinniens tis ge om
nis. Tinnio componit. Continuo. pinnio. rgninio
subtinnio nis. paz uel subtus tinnire. uel ab inferi
ori pte tinnitū reddere. et ppe dicitur de psalterio u
bi aliquid supponitur ut melius tinniat

Tinnitio tas in tinnio nis est. et poudit ni

Tinnulus. a tinnio nis dicitur tinnulus la lū. i. tinni
ens item tinnulus sonus liquidus lotus purus s
pap. Iero. in plogo iob. Interduz quoqz richinus
dulcis et tinnulus fertur numezus lege solutus

Tintinabulum buli. a tinnio nis qd uidetur ee
nomen fictiū fm hug. et pphie dicitur tintinabulū
de sono uocis nomen accipit. sicut plausus manu
um. et si uide dicitur. et ualuaq. et cor pnt. unde
in auro. dicitur. Auca cu malis se tintinabula iungunt

Tiphonicus uentus fm aliam translatione dicitur
uentus tempestiuus. Et dicitur tiphonicus a tiphos
qd est mīlacō. Item dicitur uero aquilo. et cor pnt

Tipicus ca cu pnt cor in tipus est Tiphonicus
tipus pi figura uel forma uel status uel similitu
do. uel in secūdo li reg c. xij. Traduxit in tipo tateq
. i. in similitudine. et tipus dicitur quedam herba q
in aqua nascitur et ab aqua mīstatur. unde et am
biculosoy hominū. et sibi placendum timoi et su
perbia tipus dicitur. Inde etiam. i. ab herba illa fri
gida febres tipi dicitur. uel tipicus ca cu. i. figura
nius. unde tipice figuratiue. et etiam tipica febres
dicitur quam quidam modicam dicunt

Tirannicida. A tiranus et ceto componit tiran
nicida de pnt. pō. qui occidit tirannū. unde hoc
tirannicidium. tiranni occisio.

Tirannidū dij. in tirannicida exponitur
tirannis nidiis pnt cor qñ exponit in tiranus
tirannulus li dimi. paruus tirannus

Tirannus a tiro qd est fortis dicitur hic tiranus ni
. i. fortis rex. Olim reges et tiranni nullam habe
bant differendam. unde fortes reges tiranni uoca
bant. h postea accidit tirannos uocari pessimos
et improbos reges luxuriose dñatione in populis exerce
tes. a tiro qd est angustia. qz angustiat uel euadat
suos. unde tirannicus ca cu. et hec tirannia nis. et
hec tirannis nidiis. i. crudelitas fm hug. Et scribi
tur tirannis p duo. n. gē. autem in moza. dicit qz
tirannus est ppe qui in re publica non iure pnt
de quo etiam fit aqua que dicitur tifana conueniens

Tirana nis dicitur quidam ser (potui mīrmoq
pens. unde hec tirana ce pnt. pō. antiochū spen
tū quo uenena pelluntur. ut pestis peste soluat.

Tirina nis num in tirus uide

Tiro grece latine dicitur fortis uel angustia. et inde
denotatur hic tiro romis. i. nouus miles nouiter e
lectus ad miliciam. qz fortis ad hoc officiu solet
eligi. uel qz ad acquirendā pbitatem multū se an
gustiat. uel et tiro dicitur quilibet ignarus et rudis
cū aliquid inopit exerceat. et pō pnam tiro pro
militē. h hic tirus p regione eam cor. unde usus.

Tiro regione tiro pro forti milite tiro

Tironiū. a tiro romis hoc tironiū nij. noua mi

lida officii tironis indimentu inciuu nouitas miu
q. Item a tiro tironoz natio. et cor ti. s. pducit
Tirrinor nans in tironiu e (pmax licur tiro
Tirranis in lidia vide
Tirius. terra componit cu sursum. et dicit b ti
tus h. generaliter omniu oleu ul herbaq medius
frutex sic dicit. q. a terra sursum conscendit. Tirius
etiam dicitur baculus ul ramus cu frondibus q
utunt in sacnficjs badi. ul tirius genus nmbai
in modum quadrate figure factum qd ab utraq
pte tenetur. et tam apenendo qz clauendo sonat.
Tirunculus li dimi. paruus tiro.
Tirus. a tiro qd est fortis ul angustia dicit hic
tirus quedaz insula et quedam ciuitas sic dicta ab
angustia loci. vnde et tirus angustia interpretatur.
et inde tirus na nu. gentile ul patriu. Item tirus
dicit quidam serpens. Item dicit casus. s. tuc est
primitiuu. vide in tiro. De tiro ciuitate vnt glosa
p. xxij. Super illud onus tiri et cetera. Tirus ciui
tas nobilissima chananeoz. cu hoc ysa p dicebat.
insula magni mans erat. post autez longo tempe
nabugodonosor uoluit continetaz quasi contigi
am eam terre facere. s. multo frustratus labore n
potuit. qui autem in ciuitate erant cu no possent
resistere. qui naues potuerit arripere fugerant in e
gyptum. et in moab. et in vicinas regiones. vnde
nabugodonosor furore succensus naues succendit.
ciuitatez subitit. captiuos abstraxit. et in caldeaz
reuerso. data est ei a dno p tiro regnu egypti vte
dificata tiro. post lxx annos. cu alexander peger
ret ad captiuandam egyptu dimisit ibi ptem exa
ditus. et terre eam equare uoluit et non potuit. e
gypto uo subiuqata ethiopes et multas alias gen
tes secu adduxit. et lapidibus et arboribz continen
tem terefecit. ciues cepit. ciuitatem subuectit. no
autem p. de illa captiuitate agit. quam nabugo
donosor fecit. hoc uo ides accidit. q. cu iherlm ca
peretur. et populus in captiuitatez duceret a chal
deis tempore sedechie. tirus que debuit compati ce
pit insulare. Hanc misenaz pdiat ysa dicens. O
nus tiri. et cetera. Iero in iherlm loquens de tiro
dicit. reuisit filijs isrl de captiuitate sub zorobabel
et neemias. tiri quoq non longo tempe post nu
si cu eis amica conuicti sunt. nec iam diuicias
retinebant. s. in iherlm dno offerabant. ad p. ca
tionem etiam pauli et tiri et sidonij conuicti sunt
Tiscus ca cum in tisis vide
Tisis est ulceratio et tumor in pulmone sic dic
ta grece. q. sit consumptio corporis totius. vno ti
sicus ca cum penul cor. tali infirmitate detentus
Titan tans. mas ge. interpretatur illuminaco ul
illuminans. vnde dicti olim titanos sunt quidam
ferocissimi viri quasi illuminatores mudi scilicet
sua pbitate. vl sm fabulae poetau. isti ab irata
contra deos terra ad eius utilitatem creati dicunt
vnde et titanes dicti sunt a tico greco. i. ab ulcōne
q. quasi ulascente matris terre causa in deos ar
mati existerent. et etiam dicti sunt gigantes. et b
titannus in eodem sensu. et inde titan ul titanus.
dictus est sol. q. fuit de genere titanoz. ul q. illu
minat mudum. Inuenitur etiam titan indecli. vñ
iudith xvj. Nec filij titan pcusserit eu. et pducit
penl gn titanis. titana enim pd ta. vno lucanus
in pmo. Aer et longi uoluent titana labores. Gre
ca enim in an. crescenda in gfo. pd. a. mediat ante
n. ut titanis. facit accō. in em uel in. a. titanez ul

Titanis. a titan dz b titanis nis ul tita (titana
neoz. ciuitas egypti ubi facta sunt prodigia que lo
guntur. et dr sic a titanibus. q. edificauerunt e. a. ti
tanis etiam est gentilis de titan.
Titanus. a titan dz b titanus ni. et est idem qd
titan. Item a titan titanus na nu. et b titania nie
Titillius ca cum in titillo vide (id est luna.
Titillo. a titubo bas dicit titillo las. i. titubare.
uel ad luxuriam incitare. stimulare. Et in actiua
significacōe dicitur titillo las. i. inflammare. inci
tare. stimulare. comouere ad luxuriam. vnde hoc
titillaco luxurie incitamentu carnis incitaco infla
matio. et titillius ca cum penl cor titillacōne ple
nus. scz qui incitat ul qui incitatur ad luxuriam.
et titillarius ria rium pronus. Titillo las in absolu
ta et passiu significacōe neutru e Et in actiua
est actiuum. et scribitur per duo l.
Titimalius. titan pro sole componit cu mallo
lonis quam greci comam dicunt. et dz hic titimal
lus b. herba lactaria. q. comam folioz ad radiuz
folijs circiatum comitat et circumducit. Inde titi
Titubo bas bavi bare. i. du (mallinus na nu
bitare uel uacillare. tremere. Titubo cu suis com
positis si qua habet neutru est Et corripit tu
Titulo las in titulus vide
Titulus. a titan qd est sol ul illuminans. dicitur
hic titulus h. quasi titannus. i. illuminans. q. illu
minat libz. sicut enim sol muduz uel quecuq ob
scura illuminat. ita titulus libz. et eius seqnda illu
minat. ul titulus dicit a tiro linio qui prius libz
sui p distinctiones diuisit et singulis titulum ap
posuit. uel titulus quasi retulus. a teca figura sic
facta. que olim in frontibus dampnatoz im
pnebatur. sicut eni in illa figura reddebatur ho
nosibilis sic p titulum liber cognoscitur. vnde et
sic diffinitur. Titulus est breuis annotatio cor q
diffusus in sequenti opere continentur. Titulus et
am dicit nota que causa breuitatis apponit dictio
nibus. Titulus enim etiam dicit inscriptio uel sig
nu laudis et honoris. ul laus. q. olim in ymagi
nibus laudes nobiliu intitulabantur. A titulus di
citur titulo las. designare titulo ul titulu appone
Et componit intitulo las. pretitulo las. Retitulo
las. Et est actiuu cu suis compositis. Et corripit
tu. Quid de re. legerat huius amor titulu nomen
Titus ti. discipulus fuit pauh apli (qz libellu
et interpretatur querens ul bonus seu iustum aut
Tobias hic. quidaz sanctus uir cui (lucanus
raphahel angelus reddidit uisum.
Toda de. auis que no habet ossa in tibijs quia
Todeo. a toda dicit tōde (semper est in motu
o deo dui ul di. i. mouen tremere ad modu tōde
Todinus. a toda dicit todinus na nu. et dicitur
todinus ille qui uelociter cadit et mouet ad mo
Todonus. a toda dicit hic to (dum tōde auis.
Tofus. a tondeo dicit hic (donus ni. i. gallus
tofus h. lapis asper et cauenosus. q. ambulantes
super se tondet. vnde tofulus li diminutiuum
Toga. A tego qd dicit hec toga ge quasi tega
q. uelamento sui corpus tegat et coopiat. et pal
lum puq. et forma rotunda et fissioe et quasi mu
dante sinu. et erat olim comunis uestis romanoz
vnde togatus ra tu. toga indutus ul togam hns
vnde et togate dicebant quedam comedie de ui
libus personis a romanis facte que nullius erant
precij. q. toga uestis erat comunis. et ideo uilis.

Iuuenalis. Impune ergo michi redtauerit ille ro
giferū nī. locus ubi scolasticū diſpu
gatas
ant. et videtur componi a roga et fetio
Rogipinū nī. i. pura roga
Rogilla le di. pua roga. Itē rogilla dī mantile.
Rogula le dimi. parua roga
Tolerabilis. A tolero ras. dicitur h et h tolera
bilis et h le. Et componitur hic et hec intolerabi
et hoc le. qd non ualeat. ul' debz tolerari. et utruq;
Tolero ras rari. i. ſuſtinere pati. Comparatur
ſuſtinere. Et eſt actiuū cū ſuis compoſitis. et debet
ſcribi p vnū. L. habet enim primam breuem. vnd
omnī de arte. Dum viros anni q; ſinūt tolerare la
bores. Nam ueniet tunc cūua ſenecta pede. ſimi
liter tolerabilis tolerancia tolerans. et ſimilia per
Toles. a tolus dicit h. Vnum. L. ſcribi debent
toles lis. Toles ſunt tumores circa uenam ſtantes
has uulgo p diminutionem tuſſillas uocant. hec
in ſubicub ſolent turgeſcere
Tollinū. a tollo lis dicit hoc tollinū m. lignum
puteorum quo hauntur aqua
Tollo. i. eleuare. Et tollē. i. auferre. h tollimus
a tolente. enipimus u. auferimus qd deimus. et
tollere. i. nutrire. et tollere. i. portare ul' ſuſtinere.
et caret p̄tento et ſupino. ſed accipit mutuo tuli.
ul' ſuſtuli. antiqui enim dicebant tulo lis tuli uel
tuli tulti. et inde componebatur ſuſtulo lis tuli
qd modo non eſt in uſu in p̄nt. et ideo datū eſt
eius p̄tenti huic tollo qd ſignat auferre ul' eleua
re et compoſita ſimiliter poſſunt accipere p̄tenti
a compoſitis illius quous non omnia tollo compo
nitur attollo lis atuli ul' abſtuli. ualde tollere. ex
tollo lis li. **Suſtollo lis li. ſuſſim tollere. et eſt ac**
tiuū tollo lis cū ſuis compoſitis ſm hūg. ſimilit
tuli datur. p̄ p̄tenti huic ſubo fero. p̄o autem in
x li ſic dicit. Tollo tetuli. pro quo nunc in uſu ſe
quenti eſt ſuſtuli. a tulo quoq; qd ueteribus in u
ſu ſunt tetuli dicebant. **A tollo quoq; deſicit ſupi**
uū. h p̄ eo utimur ſublatur. **Suſſero eadē facit**
ſuſtuli h in alia ſignificacōne. De ſignificacōne hu
ius ubi tollo conſueuit a quibusdam dici. Qui re
mouet tollit. qui ſublimat quoq; tollit. Et p̄ mu
rare tollere ſepe datur. Item. Qui tollit remouet
Tolus. A tollo lis. **gent enigit accipit auferat.**
dicit hic tolus li. ſummitas templi eminens rotū
ditas. p̄e quidem tolus eſt uelut ſcutū breue qd
in medio tecto eſt in quo trabes coeunt
Ton dicitur altitudo uel totum.
Tonabulū li. i. ſonus. ul' tntinabulū a tono ad
Tondeo des di ſum. capillos ſecare uel abud. et
diminuire in circuitu corrodere. vnde hic tonſor.
p̄tinet eadē tondere ad oues. vnde in p̄mo re
gum c xxv. **Audiui q; ronderent paſtores tui gre**
gem. **Tondeo componit. Attondeo des. ualde ton**
dere. **contondeo des. Circumtondeo des. Detondeo**
des. ualde tondere ul' deoſum. vnde detonſus a ſi
Retondeo des. Subtondeo des. ſubtus ul' pau ul'
poſt tondere. **Tondeo cū ſuis compoſitis actiuū**
eſt. et amittit geminacōnem p̄tenti in compoſi
tis. Inuenit eadē tundo des p. u. tunc coniug. h
aliud ſignificat. vnde uſus. **Tondemus barbas cri**
nes h tondimus herbas. **Tondeo dat tonſum h p̄**
bet tūdere tuſum. **Dat tūdo tuſudi h dat tondere**
Tondiro ras ſe de tondeo ſm hūg. (tondoni)
Tonſa in tonſus uide.
Tonitus. tonus componit cū ſeō. et dicit hic

tonitus trus. et h tonitru. in declinabile in ſingu.
in plurali h tonitrua trui. a tonitru abltō addita
vm. appōt xix. et ſicut uocem tonitruū magnou
Et h tonitruū trui. Job xxvj. **Quis potuit toni**
trū eius magnitudinis intueri. Et dicit tonitus
q; ſonus eius terreat. vnde tonitus ul' tonitruū.
quaſi tonus terrenus. i. ſonus. et ut dicit ariſtotiles
ſecūdo poſtenorū. tonitruū eſt extinctio ignis in nu
be. et ut dicit p̄o in vi li. artus. hoc enim cū neu
tro quoq; genere h artu eadē ueteres p̄ferebant
vnde ſm quartam declinacōnem declinat. **Omnia**
eniz masculina que neutra quoq; m. u. declinacōne
inueniuntur. eiusdem ſunt declinacōnis. ut h toni
trus hoc tonitru. h tonus et h tonu. Ergo ſimi
liter artus h. et h artu. **(Dicit nota q; e regione cū**
aſcendit uapor ſiccus. aut aſcendit purus non cō
preſſus in uapore humido. aut aſcendit in uapore
humido compressus et ſi quōd aſcendit ſolus. tūc
facit uentus. h autem aſcendit compressus ul' cō
prehenſus in uapore humido. tūc qñ uapor humi
dus puenit ad locū frigoris et incipit comprimi.
comprimū eadē in ipſo quaſi in uentre eius ua
por ſiccus calidus accidentalit caliditate. In tali au
tem compreſſione uaporis ſicci in uentre nubis
fit agitacō uehemens uaporis ſicci. agitacō autē
inducit actualem inflammacōnem in uapore cali
do et ſiccō eo q; ſacillime eſt inflammacōnis ſicut
eſt uidere in uentofitate ſicca egredientis d uentre
hominis. hec enim ſi per panū ſubtilem emittat
et candela adhibeat. tota inflammata flamma la
ta et diſperſa. hec ergo inflammatio cauſa eſt ſul
goris. agitatus autem in interioribz nubis humi
de quadruplicem habet ſonū. Si enim latera nubis
tantū p̄ciat et nō ſcindatur et ſit inflammatus
tūc facit ſonū flammę p̄cudentis qui eſt ſonus
quaſi tumultuans et n̄ micat niſi ſicut per pannū
ſpiſſum. eo q; nubes eſt aliquantulū p̄ua. et ideo
non expreſſe flamma apparet. h ut dixi quaſi p
pannū. eūdem autem ſonū facit aliquñ uapor eg
diens inflammatus flamma fortiter p̄cudente ſu
per aerem qui eſt in circuitu nubis. **Eſt h ſonus**
ſicut ſonus flammę in magno incendio. et uide
tūc flamma plurima fieri per aerem. Aliqñ eadē
habet eūdem ſonū in laterbz nubis non inflam
matus. et tūc auditur tumultuans ſonus ſine ali
qua coruſcacōne. **Secūdo ſonus eſt ſciſſionis mag**
ne ſonus. uelut ſi pannus fortit immenſe latitudi
nis ſcindatur. et ſonus eſt reſibilis. et uisus ſulgu
ris eſt curuus in nube. eo q; non recte ſcindit nu
bes. ſed in p̄e que maiorem ſuſtinuit impetū ua
poris ſicci inflammati egredientis. et iſte ſonus fre
quenter eſt interruptus. q; interrupte ſcinditur nu
bes. Aliqñ autē habet ſonū maximū. uno impe
tu uenientem ſicut ſi iter clauſus uel ueſica mag
na ſuſſata ſup caput vnus frangeretur. et h fit
qñ cū impetu totus uapor ul' maxima eius pars
exilit ſubito erūpens et rumpens nubem et exilit
in aerem et p̄cutit ipſum p̄cuſſione fortiffima. et
hic eſt modus tercij tonitru. **Quarto eſt dicit ariſto**
tiles. q; eſt ſonus quaſi humidus ſive windy lig
nos crepitancius in igne. et h fit qñ uapor ſiccus
ex inflammacōne querit locū maiorem. tūc enim
nubem compressam humidam diſſilire facit. et e
greditur p̄ eius aliqua. ſicut fit ſaltus carbonis
ul' ouoz in igne aſſaroz. Et p̄pue inuenitur hu
ius ſimile in caſtaneis que nō p̄forata et gūrip

ta corice ponunt in igne calido. qñ eni in eis in
 opit humidum resolu. generatur in eis uapor. q
 querens locū maiorem resistentem. restam ul cor
 ticem dirumpit et exilit d igne cū impetu et stre
 pini magno. Hij autē qtuor modi tonitruū sunt
 tantum ipsius uaporis incensū qñ in boza inflam
 macionis eius contrahitur nubes exterior et com
 pmit quod est int ipsam de uapore terrestri. Va
 poris autem qui nō est adeo uehementis soni sunt
 tres. cū enim choruscaco sit de materia uentou ca
 lidou sicrou qui componuntur in uentre nubis. et
 inflammantur uehementi inflammatione et adu
 runtur sunt aliqñ non adeo fortes q nubem scin
 dant. si cū tangant latera nubis humide que iam
 conuultur in pluuia extinguuntur ignis uaporis in
 flammā. sicut extinguitur feru cadens in aqua. et
 hic sonus ab aristotele uocatur sonus stridoris et
 si egredietur aliquid d igne istud micat et ille splen
 dor est choruscaco. a quibusdam autem uocatur
 sibilans eo q sibilando feru sonat qñ exting
 uitur in aqua. Secunda autem diuisio soni est.
 qñ uapor intra nubem conclusus nō est incensus
 nec multū compressus et nubes continens ipsum
 non est in partibus suis equaliter spissa. Tūc eni
 erumpit uapor p diuisas partes nubis que sunt qñ
 foramina. et tūc sine choruscacōne fit sonus sibi
 latus. sicut qñ uentus uehementis flat p forami
 na sibilando. Tercia autem diuisio est qñ nubes
 debiliter continet uaporem terrestrem. Tūc enim
 cito anteq ignatur erumpit et non facit sonum
 nisi sufflamen. cuius exsufflatio est aliquantulu
 restricta et impulsā. sicut est sonus folliū fabulū
 Sed potest queri hic si tonat qñ scinditur nubes
 et in ipsa scissione micat ignis. simul autē tonitru
 um et fulgur. ppter quid ergo ante uidet fulgur.
 q̄ audiat tonitruū. Hoc determinatū est supra
 in fulmine. Item nota q diuisiatur sonus to
 nitruū fm diuisiorem nubiu in spissitudine et q̄
 litate frigoris et caloris et diuisiatur locou fm q̄
 alte sunt nubes uel demisse. q̄ fm hoc forcius so
 nant et minus et magis audiuntur. et non tantu
 in hoc q tonitruū fit ex ruptura nubis. si etiam
 in hoc q tonitruū creatur p extinctionem ignis
Tono nas nui. tonitruū facē in nube
 et conuenit soli deo. Vnde solum in tercia persona
 deberet inueniri. Inuenit etiam in prima psona
 et secunda p ppopociam et p trislacionem. ut to
 no. i. sono. uel spinter clamo. Et per astroplam.
 tono componitur atrono nas. stupefacere. Conro
 no nas. simul tonare. Intono nas. insonare. Tono
 et eius composita neutra sunt pter atrono qd est
 actiuū. Et omnia faciunt p̄sentū in nui et sup in
 nitiū. licet qñq̄ inueniant facere in aui et atū fm
 antiquos. et omnia corripunt hanc sillabam to.
 Et nota q tono absolutū est. ut deus tonat. Inue
 nitur tamen qñq̄ deus tonat aetern. q̄ uerbum
 transituum tunc intelligitur in eo. i. tonare facit
 ul tonitruo pcutit et mouet et tangit. Similiter
 pluet sup peccatores laqueos. i. quasi pliendo. i.
 subito et abundanter immitter. et cor prima; to
 no. vnde o sopis. Dum fortuna tonat fugituos
 terret amicos. Quare autē tonare attribuitur io
Tonsilla. a tonsa d̄. Cui dictum est in iupiter.
 hec tonsilla le dimi. parua tonsa. tonsilla ecia; d̄
 forpicula. et tonsilla dicitur uncus ferreus ul ligne
 us ad quem in litore fixum funes nauū alligan

tur. vnde ennius. Tonsillas rapiunt confidunt li
Tonsilio nas in tonsus est. **T**us ad uncos
 onforium. a tondeo des dicitur hoc tonforiū
 r̄. idem qd tonstrina scilicet locus ubi tondeur
Tonstricula le dimi. parua tonstrix
Tonstrina ne. in tonstrix exponitur.
Tonstrix. a tonsoz oz in rix. et interposita. r. cā
 euphonie dicitur hec tonstrix tricio. vnde hec tonf
 tricula le dimi. et hec tonstrina ne. officina ul do
 mus ul locus in quo tundetur. vlt. **T**onstrix
 in tractatu de uerbo in principio
Tonsula le dimi. parua tonsa. Et corripit penf.
Tonsura. a tondeo h̄ tonsura re. De tonsura de
Tonsus. a tondeo des. **T**onco. vnde in dencus.
 dicitur tonsus sa sum. et componitur intonsus sa
 sum. A tondeo di sum denuat tonso sas fie. A q̄
 aliud fie. tonso tas penf cor. Itē a tondeo hec
 tonsa se. remus qd et hic tonsus dicitur Sed potius
 tonsa ul tonsus dicitur palmula remi que aquā p
 cutit ul d̄ a tondeo des. quasi tonsa ul qñ tonsus
Tonus ni. mas ge. i. sonus. **T**onco. aqua; tondeat
 a tono nas dicitur. et corripit to
Topacius ul topacion gemma est ex uitreo co
 lore replendens. inuenta p̄us in arabie insula. in
 qua trogodite predones fame et tempestate fessi
 cū radice herbarū effoderent eam eueniunt. que
 in sula postea nebulis coopta tandem a nauiganti
 bus est inuenta et ob hoc locus et gemma nom
 ex causa accepit. Nam topasin trogoditu lingua.
 significacionem habet querentis. vnde et insula dic
 ta est topasus. et lapis dicitur est topasius ul to
 pacus ul componitur a ton uel ropos. qd est ro
 tum et paro ul paros qd est color. Inde topacius
 q̄ de colore omnium lapidum in se habet. et ut di
 et glosa in penf c apoc. Topasius quo rarior eo
 p̄ciosior. et habet duos colores ex auro et etherea
 claritate maxime lucens cū splendore solis tangit
 superans omnium gemmarū claritatem. in aspectu
 suū singulariter p̄uocans aspicientes. quā si polis
 obscuras si nature relinquit clarior ē. et nichil eo
 carius regibus inter diuicias.
Toparcha. ropos qd est totū uel locus compo
 nitur cū archos qd est princeps. et d̄ h̄ toparcha
 ul h̄ toparchus. i. princeps sup totū ul super ali
 quem locū. Inde hec toparchia dicitur penf acuta. i.
 eius potestas ul toparchia p̄t dia locus p̄ncipa
 tus. vñ tres toparchie d̄nt triū locou p̄ncipatus
Toparchia in toparcha est
Topasius in topacius est
Topicus. ropus dicitur locus. vnde topicus ca cū
 i. localis. Et hec topica cor. p quodam libro in
 quo tractatur de locis. Item topof ul ton dicitur
 totū. vnde topicus ca cū. i. totalis. vnde et p̄dictus
 libri potest dici topica quasi total. q̄ ibi de tota
 uel de locis omnibus tractatur. et corripit pi.
Topos dicitur rotum uel locus
Toragū gi. ornatu uel munitus. et d̄ a totus
Torax. a torus p culpa dicitur hec torax radis. i.
 pectus scilicet ps illa corporis anterior que est a collo
 usq̄ ad stomachū quam nos dicimus arca. q̄ ibi
 arcanū sit. i. secretū quo cetera arcentur. cuius emi
 nentes pulpe manille dicitur. inter quas ps illa
 ossa pectus dicitur dextera. et leua coste. vnde et
 torax d̄ lorica. et p̄e illa que tantū extenditur
 q̄ toracem hominis defendat iob xli. Subsistere
 non potent nec basta neq̄ torax. et desinit actis

singularis in em et in a. toracem ul' toraca. et ac
cusatiuus pluralis in es et in as. toraces uel tora
cas. vñ uigil' onoid x. Tela qz tũca uim et bis sex
Torcular. a torqueo ques dicitur **T**oraca positum
hoc torcular lans. ul' h' torcular lans. i. calcarozi
um. qz ibi uis uel obui calcentur et extorze exp
mantur. Dicitur tamen quidam qz torcular dicitur ppe
plum quo uis calcare exprimitur. et pñ pñl tã
Toreuma matris ge. neu. **T**ominati qz qentiũ.
est tornatura ul' tornatum uas ul' quidquid cola
t et tornatur. siue uas siue lectus ul' aliud. et dicit
tur a torino nas. et est toruema trinum sillabaq. et
corripit primam. vñ de die pudencius. sultza mero
uetezi qz toruematã rote rigantur.
Tormentũ in tormentum est. et corripit mi.
Tormentũ. a torqueo ques dicitur h' torment inia
et hoc tormentũ. quasi torqmentũ. qz torquendo
mentem inueniat. vñ de dicitur tormentum. qual
torquens mentem. et est ethi. vñ de tormento cas
tormento afficere. Et tormentuosus sa sum. qd et
tormentosus dicitur. Et comparatur. Et nota qz tor
menta etiam dicuntur instrumenta bellica ad diri
mẽda oppida et diuites. vñ qz torqueant inuis
resistentes. ul' qz torqueant lapides et tela
Tomatilis in tomus est
Tomus. a torqueo dicitur hic tomus ni quoddã
instrumentũ cũ quo uasa tornantur. vñ de torno
tomas. nauis nare. torno aptare in girum mittere
ul' uoluere instrumentũ. et inde h' et h' tomatis
et hoc le. penl. correpta. abile ad tornandum
Torpidus sa sum in torus vide
Torpedo. a torpedo pes dicitur h' torpedo dinis. i. tor
por. et pñ penl nñ. Torpedo etiam est genus pis
cis dicitur qz corpus torpescẽ faciat si quis eam ui
uentem tangat. Plinius tanta est uis eius ut ecia;
aura sui corporis afficiat mentẽ et hominis uisã
Torpeo pes pui pere. i. languere. pigrescere. et defi
cere. stupere. remittere. quãdam admiracõne ul' ti
more affici. vñ de h' torpor. pñis. et torpescẽ dicitur in
choatiũ. Torpeo componit. contorpeo pes. dicitur
peo pes. i. ualde detorpere. ul' a torpore remouere
Intorpeo pes. et hinc inchoatiua. contorpesco. de
torpesco. Torpeo cũ suis compositis est neutrus. et
Torpidus. a torpeo pes dicitur **C**aret supino
torpidus da dũ. stupidus. et comparatur. vñ de tor
pidulus a u. aliquantulũ torpidus. et hec torpidi
Torquatus. A torques ul' torquia **T**as tatis.
dicitur torquatus ta tũ. torque ligatus ul' ornatus
et hinc quidam romanus dicitur est torquatus. qz
singulari certamine quendam gallũ tenuit ei qz
Torqueo ques si sum **T**orquez aureũ abstulit
ul' tum torquere. i. crudare. et torquere. i. flectere
uoluere. ul' mittere. iaculãri. Torqueo componitur
Abstorqueo. contorqueo. distorqueo. extorqueo.
Intorqueo. obtorqueo. pñtorqueo. retorqueo. Tor
queo et eius composita actiua sunt. et faciunt pre
teritũ in si et supinũ in sum et in tũ. vñ torzores
et torzores. Torzio et torzio. torzies et torzies. Item
a torqueo denuat h' torquis huius torquis mas
ge. et hec torques huius torquis fe ge. i. ligamen
torzũ ul' aureus circulus circa collum a collo usqz
ad pectus dependens. sic dicitur qz torzies sit. et est
ornamentũ uirorũ. Et scias qz torquis mas ge est
magis in usu sũ grammaticos. h' hec torques in
fe ge. sepius inuenitur in theologis. vñ de iudicũ
viij. **P**retur torques aureas camelorũ. Nota hic u

sus grec. Pectoris est spinter ppe pariter qz moni
le. Ornatus colli sit torquis et auris inauris. An
nulus est manuũ sunt armille scapularũ. Atqz per
ichillides. exornant brachia nimphis
Torquis in torqueo ques est
Torrens tis. in torreo res est
Torreo res ui. tostũ torere. i. urere. affare. sicca
re. cremare ul' uicere siue uoluẽ. Theodolus. Ethio
pium terrã iam feruida torruit estã. Torreo cũ
suis compositis si qua habet actiua sunt. et faciunt
presentũ in rũ. et supi. in tostum. Inuenit etiam
torziti. de significacõibus de torreo consuevit di
ci. Qui torret uoluerit siccat cremat affat et urit. A
torreo dicitur h' torrene tis. fluuius ul' aqua ueniens
cũ impetu et imbris ropentina magnũ habens
incrementũ. Sed adueniente estare calore solis
torrescit et arescit et desiccatur. vñ de sic dicitur
est qz pluuia crescit siccitate. in estare torrescit. i.
arescit. cuius grec ab hieme nomen dederũt nos ab
estare. ille a tempore quo crescit. nos a tempore
quo siccatur. pphetã. **C**onuerte dñe captiuitatem
nostram sicut torrens in austro
Torresco dicitur. a torreo res addita eo sit torresco
dicitur incho. quod accipitur improprie qñqz in passi
ua et absoluta significacõne id est arescit.
Toriculus culi dimi. paruus torris
Torridus. A torreo res. dicitur torridus da dũ. ue
lox ul' tostus. et comparatur. vñ de in hymphno cu
ius corpus sanctissimũ in ara crucis torridum. vñ
hec torriditas tatis. et corripit penultimam
Torris. a torreo dicitur h' torris huius torris. lig
nũ tenuissimũ tractum a foco. et extinctum. Item
et h' tido onis. licet sic dicitur etiam in igne dũ ar
det. et dicitur tido similiter a torreo quasi torreo. A
mos e iij. Et facti estie qñ torris raptus de incen
dio Item zachã iij sũquid nō iste torris enatus de
Tortores. i. torzores. uel cruciatores. **I**gne est.
Torta. a torqueo dicitur hec **C**a torqueo ques
torta te. vñ de tortula le dimi. quoddam genus d
bi uel panis quod uulgo ita dicitur
Tortilis. a torqueo ques dicitur hic et hec torti
lis et hoc le penl. correpta. vñ tortilis aduerbium.
Tortula le diminutiuum in torta est.
Tortores ides est qd tortores. a torzõ sũ ul' tũ
Tortuosus. A tortus dicitur tortuosus sa sum. flexu
osus ul' inuolutus extra racionẽ Et comparatur vñ
Tortus. A torqueo ques **C**is tortuositas tano.
dicitur h' tortus tus. i. tortio ul' inuolutus et tortus ta tũ
Torus. A torqueo dicitur h' torus n. i. reflexio et pul
posa extensa carniũ sicut orca collũ et in brachi
is Et dicitur sic qz ibi uiscera tota uideantur. vñ de to
rosus sa sum. i. pinguis et toris plenus ul' supbus
et comparatur vñ h' torositas tis Inuenit etiam tho
rus p lecto h' tũ aspiratur de q dicitur in suo loco
Toruis. A torqueo ques dicitur toruis uã nũ. i. cau
delis terribilis qz sit torro uultu Et comparatur. Et
inde hec toruitas tatis Et componit inde. pteuis.
Tostus. A torreo res nũ tostum dicitur tostus ta tũ
. i. allatus pustus siccatus Et comparatur **C**qz autem
dicitur tostus quasi toridus etymologia est
Totalis in totus uide **C**ron uel topos
Tondem. i. eiusdem mĩj. et est in dadi omnis ge
pluralis nũ Et componit a tor et idem Et corripit
Totiens aduerbium numeri Et dicitur a tor
brondi exponitur in tondco tondos

Totus. a tot dicitur totus in se. et pertinet totus ad magnitudinem ut totum corpus. si omne ad multitudinem. ut omnis homo. Item omne in duobus partibus ponitur. totum sine partibus debet esse. ut aperte intelligatur differentia totius in rem nominis cui adiungitur. si nullam eius partem comprehendit ut totus fortis. i. fortis et quilibet eius pars. donec uero quilibet rem nominis cui adiungitur. Et pro toto. unde quidam. Mandare sit totum melius quam pandere uotum. unde hic et hec totalis et hoc le. et a datius totali addita est sic hec totalitas

Toxicum toxicum in taxus est

Trabalis. a trabs deriuatur hic et hec trabalis et hoc le. quod est trabisul quod pertinet ad trabem. et

Trabaria. a trabs dicitur. hec trabalis lig. i. trabs hec trabaria ne. nauis longa. et stricta. trabaria dicitur amnice naues que ex singulis trabibus conuantur. que aliter lictoratie dicitur uel canduce ex uno ligno cauate et facte. et dicitur canduce. quod a quatuor usque ad decem homines capiant

Trabea. a tranabeo as dicitur hec trabea genus uelut imperialis qua soli imperatores utebantur quasi tranabea. quod ultra alios beatum designabat. unde trabeatus in se. i. trabea indutus. unde legitur quod minus nostrorum fuit indutus trabea carnis. i. regia uelut carnis. trabea etiam dicitur ponticus tracta bibus. et pro penul trabeatus. unde omnia xij me tamor. Dignior est qualis trabeati forma quoniam

Trabeatus in trabea est

Trabecula le diminutiuum. parua trabs

Trabs. a trabo bis dicitur trabs bis. quod ab uno panete trahatur ad alium. uel trabs a transuerso quod in transuerso posite utrosque panetes contingant et contingant. veteres etiam hec trabs pro trabs

Tracia in trax est

Tracon conis. est motus subteraneus. unde quidam. Terzari tracones animalia dico dracones. unde quidam putauerunt debere dici in psalmo tracones et omnes abissi. si dracones dicitur communiter.

Tractabilis. a tracto tas dicitur h et h tractabilis. et hoc bile. quod defacili potest tractari et dici. unde tractabiliter adhibetur. et componitur h et h intractabilis et hoc le. unde intractabiliter

Tractatus. a tracto tas dicitur hic tractatus hic sermo altera egeus persona. tractatus autem specialiter ad semetipsum. uerbum autem ad omnes. unde dicitur. uerbum fecit ad populum

Ttracto. a trabo bis traxi tractum tu. u. m. o. sic tracto tas. uerbum sic. quod videtur distare a significatione sui primitiui. si penitus non distat. nam qui aliquid tractat quodammodo illud trahit. est enim tractare sententiam frequenter hac et illac trahere. et tractare est ad libitum trahere. tracto componitur contracto as. quod et contracto tas inuenitur. simul tractare. uel inter manus tractare. et palpare. quod componitur precontracto tis. i. ante contractare. uel ante contractionem delectare. Con sueta manibus palpare. Detracto as quod et detrecto as dicitur. i. dedignari uel recusare. negligere. con temnere. uel detrahere. Posttracto tas. profecto tracta re. Obtracto as. detrahere. maledicere. Retracto ad iteque tractare tracta. quod et retracto inuenitur

Tracto et eius composita sunt actiua. Et a trabo traxi tu deriuatur. tractus ta tum Et hic tractus huius tractus Et tractum id est lente

Tradingio onis dicitur a trado dis. uel ab h gero trado

si addita o Auro. tamque nota loquens traditioni

Traditor traditoris In trado dis est (braui) trado a trans et do das componitur trado dis dicitur diti Et abiouit n s Et e tradere dare. uel trahere unde usus Qui trahit dicit dicit iniquus hō unde h traditor otis. i. peior ut iudas et tra

Traduco a trans et duco de co (ditos. i. datus) ponitur traduco as Et abiouitur n s unde in pa debet dici Qui traduxit ipsum suum per desertum Et in Mat h i c Joseph cum esset iustus et nollet eam traducere. i. producere hō glo unam. Et greci hōit appalare et redit in idem. quod enim manifestatur quasi de tenebris ad lumen reducitur Item traducere id est ultra ducere. Et pro du Et inde reducus in tu.

Traductio a traduco as uel a gero traducti. ad dita o fit hec traductio onis. i. ultra ductio appalatio sine manifestatio. unde sap iij c factus e nobis in traductionem cogitationum nostrarum Glo Cogita cones nostras traduxit in lucem. Item moys dicitur traductio quoniam homines ab hac uita traducuntur. unde sapiente xij. Qui cum minuerentur in traductionem infanciarum ortis. et cetera. uide in iiii parte in c de coloribus rethoricis.

Tradux. a trans et dux componitur hec tradux traductis. uel potest deriuari a traduco dux Et est tradux appago quod pro originali peccato quod adam commisit inuenit. quod ab ipso in posterum fuit transfatum. sicut de patribus filij appagantur. et comipit penultimam gen. licet duco as eam pro. uide de h in dux dux. pap uero sic dicit. tradux ex altero ducta. appago radix uel origo.

Sed potest queri an anime rationales sint ex traduce. i. ex appagacōne ducte. uel origine ex altero. Vt scilicet anima filij ex anima patris originem habeat. Ad hoc intelligendum sciatis quod ex traduce sunt due pres Ex

positio et traduce casus ablatiui Item nota quod traductio duo importat. originem et diuisionem Non enim ignis generatus ab igne generante traducti proprie dicitur. similiter nec lignum diuisum in partes. dicitur quod eius una pars ab alia traducatur. unde traductio proprie dicitur in generatione animarum que est per decessionem seminis. et ideo non potest dici traduci ab aliquo illud quod ab eo originem non habet nec diuisionem recipit. diuiditur autem aliquid dupliciter. scilicet per se. ut corpus. per accidens. ut forma corporalis materie impressa. Anima autem rationalis nec corpus est. nec uirtus corporalis. quod ipsa sua operatio ostendit. que sine corpore est. Ideo traduci non potest per modum diuisionis. et in hoc consistit ratio aristotelis in xviij li. de animalibus.

uult enim quod quorum principiorum operationes sunt sine corpore. illa principia non traducantur per semen. Similiter etiam patet quod nullo alio modo originem potest habere anima filij ex anima patris. aut enim hoc esset quod intellectus filij ab intellectu patris originem haberet mediante uirtute generatiua et forma sua. aut immediate. primum est impossibile. quod effectus non potest esse materialior sua causa. unde cum uirtus generatiua sit potentia materialis non potest eius actio ad formam immaterialem terminari.

Secundum etiam esse non potest ut alibi probatum est. unde relinquuntur quod principium originis anime rationalis sit aliquod principium separatum. Et hoc quidem conceditur. et a philosophis et a theologis. unde dicit aristoteles in xiiij de animalibus quod intellectus ab extrinseco est. et in ultimo ecclie. dicitur

Intellectus ab extrinseco est. et in ultimo ecclie. dicitur

Intellectus ab extrinseco est. et in ultimo ecclie. dicitur

Intellectus ab extrinseco est. et in ultimo ecclie. dicitur

tur. donec spiritus reuertatur ad dñm qui dedit il
lū. vid in anima. et in ex traduce. et in origine
Tragedia. oda qd est cantus ul laus componi
tur cū tragos qd est hircus. Et dicitur hec trage
dia e. i. hircina laus ul hircinus cantus. i. fetidus
Est enim de crudelissimis rebus sicut qui patrem
ul matrem interficit ul comedit filiū ul eonū fo
ul huiusmodi. unde et tragodo dabatur hircus sci
licet animal fetidum. Non qd non haberet aliud
dignū premiū. sed ad ferocem materie designand
et inde tragedus da dñ. et hic tragedus di. penl
pō. tragedie scriptor. et hinc tragedicus ca cū. Itē
a tragedia tragicus ca. et differunt tragedia et co
media. qz comedia puatorū hominū continet fac
ta. Tragedia regum et magnatū. Itē comedia hu
mili stilo describitur tragedia alto. Itē comedia
a tristibus incipit. s. cū letis desinit. Tragedia econ
trario. unde in salutacōne solemus mittere et ap
tare tragicū pūcipiū et comicū finem. et pō penl
tragedia. vide in comedia. pō tamen esse breuis in
Tragelaphus. tragos (usu. vide in facio facis
qd est hircus componit cū lophos qd est cetius
qui licet eiusdem speciei sit cū cetuo. uillosos tñ
habet arnos. ut hirci et menta barbata. et dicit
trigelaphus phi. penultima correpta. i. hircocentus
Tragicus ca cū penl cor dī a rgedia. et est rgi
cū idem qd tragedus. ul ad tragediam pūnens
Tragopa pe. est auis maior aquila
Tragos grece latine dicitur hircus.
Tragula. a trabo his dī h rēgula le. genus tele
Tragum. a trabo is dicit hoc tragus g. genus
rebe piscatorij. qd aliter uticulum. a utendo dicit
Traba he. genus est uehiculi. ut trahendo qz ro
tas non habet. unde a trabo is dī. palip pmo li.
c. xxx. fecit super eos tribulas et trahas.
Trabo his. xi. etum. a quo componit abstraho
his here. in aliam ptem trahere. laczare. abson
dere. Attrabo his. ad se trahere. Abbreuiare. Con
trabo his. colligere. constingē. abbreviare. decur
tare. Distrabo his. i. in diuisas ptes trahere. diuidē
dilaniare. ul a se remouere. vendere. ul donare. De
trabo his. post dosum alicui trahē. ul maledicere
Item detrahē est expoliare auferre. Extrabo. pro
trabo. ptrabo. retrabo. subtrabo. Et est subtrabe
re maledicē. ul subitus ul latentes ul pau ul post
trahē. diminuerē. auferre. et ab hijs omnibus ex
cendunt frequentatiua. Trabo et eius composita
sunt actiua. et faciūt pūntū in xi. et sup in etum
ul trabo traxi tractū. et uelto uexi uectū ym pō.
Traijcō. a trans et iacō eis componitur traicō
de trahere trahētū. traicere. Et scribitur p duo ij
qz. a. que est in iacō mutat in m. i. et abicitur de
trans. no. et est traicē. ultra iacere ul pforare ul
transigere. unde traiectus ta tū. traiecti te ti. et in
addita. o. fit h traiectio onis. i. ultra iactio. et po
nitur p iūctū transportacōne. eccl xxxvij. Cū ne
godatoze de transfectione cū emproze de uendicō
Trama. a trabo is dī h trama me (ne traba
qz p telam trahatur. Est enim filiū inter scamen
discurrens. Trama etiam dicit instrumentū qdō. i.
Tramaticia de. A tra (textricus qd mecle est
ho his dī. Et est quedam arbutula. qz trabat er
rogem. Itaz in qbusdaz locis ea terre distinguunt
Trames. a trabo his dī h trames mitis. via p
ua et transuersa p agu. et dicit a trabo. qz trabat
de publica uia. ul dicit a transmittō tis. qz trans

mittat usq ad aliam ptem agri. ul dī a transuer
to. qz p transuersum ducat. et comipit penl geniū
Tramis. a trabo his dicit hec tramis huius tra
mis. extrema pars uestimenti
Tramosericus. a trama et sericum componitur
tramosericus ca cū penul cor. i. habens tramam
sericam. unde hec tramoserica ce. quedam uestis
hinc stamine. sed trama serica
Trans. a trans et no nas. componit rano nas
ubum neutri. i. ultra no ul nato. ultra transeo. s.
Transquillus la lū. i. (pprie de mari dicitur
quietum lucidum. purum. et dicit ransquillum.
quasi transiens quiete. et pūnet ppe ad mare sicut
serenū ad celum. sicut dixi in sereno nas. et a gō
transquilli addita tas dī hec ransquillitas tatis.
et scribitur p gaminū ll. Et habet penl pō rans
quillus. Quid epy. Nec nisi ransquillo brachia cre
Trans sicut dicit ps in tractatu pō (de mari
sitionū qñ componit cū dōne incipiente a. d. ul
n. ul. j. abijctur. ns. ut traduco. tradō. rano. tra
ijco. In alijs autēz composicōnibus remanet hinc
gra. unde usus si componatur trans littera nu
la mouet rano rancio tradō traduco remotis
Transactio. onis In ransigo est
Transalpinus A trans et alpinus. componitur
rnsalpinus na num. i. ultra alpes exūs. Et inde
rnsalpinor naris. i. ul' alpes ire Et prod pi.
Transcendo a rns et scando is cōponit rnscendo
dis di sum Et abijctur s Et sic scribitur p unū s
qz nec ante consonantē. nec post consonantes pō
fieri geminacō consonantis ut alro ascendo rnsf
cendo nisi altera eaz fuerit liquida. Vt suplico.
suppimo Et est rnscondere ultra scandere
Transco a rns et eo componit rnsco is iui
iti re Et est s de pma silba. qz pō debet silabi
cari p se Et facit futuz indicatū in o. ut rns
bo Et inuenitur in am ut rnsfam
Transfero a trans et fero componitur rnsfero
fers tubi latū ferre. i. ultra ferre. uel de uno loco
ad aliū ferre. unde rnsferatus ta tū. i. rnsferatus si
ue ultra ductus. rnsportatus. et h rnsferatus ro
ns. et dicitur rnsferatus. qz de una lingua uba
rnsferūt in aliam. et fuerunt plures interpretēs
sue rnsferatos. vide in interpreos
Transfiguro ras pō gu. vide in figura
Transfuro. a trans et fietū componitur rnsf
furo ras rui rare. i. ultra fietū ire. mare rnsfire
et comipit fie. et scribitur p unū. f. qz. s. non mu
Transfuga. a rnsfugio gis derius (tatur ibi
tur h et h rnsfuga ge. qui d uno exercitu fugit
ad aliū. et comipit fu. unde rnsfugere siue nom
Transgredior. a trans (siue ubum comipit fu.
et gradior componit rnsgredior rnsgredoris.
rnsgressus sum rnsgredi. i. ultra gōdi pūuari
cari. ueibum deponentale
Transgulo las. in gulo las est
Transigo. a trans et ago componitur rnsigo
gis gī actum rnsigero. i. ultra agere. ul hrem deo
dere. quasi actionem rnsire (Item rnsigere. i.
componere. unde et rnsigens pūcipiū qd capit
omnes sui ubi significaciones. et h rnsfactio que
sic in iure diffinitur. Rnsfactio est de re dubia et
lite incerta. nondum finita. non gratuita pactio.
(Nam ut dicitur codice de rnsactionibus. lege
rnsfactio. Rnsfactio nullo dato uel retento seu
pmissio minime pcedit. et dicit rnsfactio quasi

actionis transitio eo qd transigit transit et recedit
ab actione. et sic facta compositione cessat strepi-
tus litis. et corripit penultimam transigo

Transico. a transio is. ul' a qd transiti te si. ad
dica. o. fit h transitio onis. i. ultra itio. Itz tran-
itio est quidam color rethoricus. de quo dixi in
iii parte in c de coloribus rethoricis

Transitus a transio transitio h transitus tus. et
transitus tu. penul' cor' sicut itum et transitu
supina cor'. J. deut' iii c. Transito iordano. Itz act'

Translaco. a transle Cxix. Transita macedonia
ro. ul' a genico translati addita. o. fit h translato
lationis. ultra latio transportatio. Item translatio
explicio sententiae p aliam linguam. An translatio
semp faciat denuacionem. ut a theos deus. dixi in
iii parte in c de speciebus nominu qd in principio

Translatoz totis in translo est

Transmeo as exponitur in meo meas.

Transmigro. ex trans et migro componit' trans
migro gras graui gzare. i. ultra migzare. transire
ps. Transmigra in montes sicut passer. et corripit
primam migro naturaliter. vnde transmigro gras
penl' grauar. licet in aliquibus ecclesijs aciatur.
vnd' zozimas. de maria egyptiaca. heu quid temp
tui quo qualis et vnde migraui. in uersu tamen
migro habet primam communem

Transu. a transuero tis d' h transu tri. et di-
cuntur transu tabule. ubi sedent remiges. qd in
transuero nauis sunt posite. Ezech' xxvij. Trans-
tra tua fecerunt tibi ex indico eboris

Transuado. a trans et uado as componit' trans
uado das dauu. transuadare. i. ultra uadare. trans
uadam ire. ul' trans uadam ducere. et corripit ua

Trapeza. a tero ne d' h trapeza te. et h trape-
za ti. i. mola obuana. scilicet ubi olius teruntur ul'
meus numularioz. ul' uas in quo herbe teruntur
Et d' trapeza quasi terpetra. qd assidue penit' ut
teratur. et inde h trapeza sic. mensa numularioz
vnde h trapeza te in eodem sensu. numularius.
ul' mensarius qd pecuniam supra mensam dinume-
rat. qd in omelia ephie. Trapezetas multaz gen-

Trapeza te. et trapezi Cui puinde ignorat
ta etiam inuenit'. vnde in trapeza. et pducit penl'

Trax trax co'munis ge. d' a trax. et dicuntur
traces a moribus quasi traces. Cuidelissimi enim
fuerunt. ul' traces dicti sunt quasi traces a filio ia-
phet qui dictus est traces. a quo orti sunt et nomi-
nati. vnde h tracia. et hinc modo h et h trax as.
et h et h tracenp et h se. et traxus cia cu. p quo
sepius inuenitur trecius treicia treicum

Trededim omnis ge numeri pluralis indeclinabi-
le. Et componitur a tres et decem

Tredenus. a trededim dicitur tredenus na nu. et
tredenarius na nu. et h tredenarius nj. et treded-
imus ma nu. et trededus adubium. et pducit de.

Tremissio sis mas ge. est tercia ps solus. Et d'
tremissis. qd ter missus solidu facit. ul' est nomen
unge com pondens et quantitatis

Tremo mis mui mitu mere. vnde tremebudus
da du tremendus. similis trementi. et hic tremor
motus. vnd' tremorosus sa sum. Et compatur. Tre-
mo componitur cu facio. et d' tremefaco os. et cu
fio. et d' fmecho is It' a fmo componit' contremo-
is. extremo mis Intremo mis. Et hinc incho con-
tremisco. extremisco. Intremisco. Item a tremo is
addita co. fit tremisco scis incho. frequens tremi-

daniel' vj c. Tremiscant et pauent deum daniel'.
Tremo et eius composita neutra sunt. et sicut p
teritu in mui et sup in itu. et corripit hanc silla-
bam tre. vñ in auroza dicit'. Signa x pharao. tre
muit sicut mare fluctus. Et est tercius coniug' tre-
mo. vnde cor penl' infinitiu. vnde in ps debet cor-
ripi me. Qui tangit terram et facit eam tremere.

Itz ps lxxvj. Qui tremis ad iubum eius penl' cor-
repta. Item supinum corripit mi tremitem.

Tremulentus a tremore plenus. et comparatur
tremulentior simus. et componitur a tremore et

Tremulus. a tremo Ctenos quod est plenus.
mie d' tremulus la lu. vnde tremulo las. i. tremē
uel trepidare. Et corripit mu.

Trena. a teneo nes d' h trenā ne. lamentaco. si-
cut enim hymnus est canticu leticie et laudis. Ita
trena est canticu lamenti et funeris. vnde trenus.
na nu. lamentabilis. et trenosus sa sum. lamonto-
sus. et compatur uezuq. Et trenicus trenica treni-
cu. lucuosus. Itz hij treni noz d' ut treni. iemio

Trenarius. a trenā d' h tre C. i. lamentaciones
narius nj. et in plurali h trenara roz. mons siue
ualis ubi descensus est ad inferos. et sepe ponit'
p ipso descensu ad inferos. et p inferno ubi non
est nisi fletus et lamentaco. vnd' trenarius ria nu
Et scias qd quidam dicunt. p eodem monē. h tre-
narius. sed male. et corripit na.

Trepido das dauu dare. i. formidare. ppba. Illic
trepidauerunt timore. vñ trepidus da du. timidus
et compatur. Trepido das cu suis compositis si q
habet neutru est. et corripit pi.

Tressis. as assis p obulo componit' cu tres. Et
dicit' tressis huius tressis. i. tres obuli. ul' precu
trum obuloz uel trium assium appreciatu

Treuga ge. senpco regalis. ul' securitas. vñ tre-
go gas. securare. pacificare. treugam face. et hinc
h treugarius nj. qui treugas facit inter aliquos. et
treuganus na num. ad treugas pertinens

Triambos. i. triumphus uel iudicium triplex.

Triangulus a tris qd est tria. et angulus compo-
nitur triangulus la lu. i. tres angulos habens. vñ
triangulus tu. et substantiue dicit' h triangu-

Trianius. A tris dicit' C. i. p tali figura.
tranius na nu. sup tres constitutus. ul' qui tercio
loco constituit' in exercitu. Idem et petitor signoz

Tras adis fe ge. i. tra. a tris dicitur

Tracruf e quis pos constans ex tribz bñibz Et
componit' a tris qd est tres et braco qd e bue
quasi constans ex tribus sillabis breuibz. ut dñs
vnde usus Res trabus Eubus postulat ire trbz

Tribulis A tribu d' h et h tribulis et h le. de e
adem tribu Et ps bu Vnde Qrae in eplis. Vt cu
pilleolo soleas coquina tribul'. Et inde componitur
contribul le h; tribulo las corripit bu vñ quida
Non homines tribules quos tu scis esse tribules

Tribulum A tero ris d' h tribulum li. qd et h
tribula le inuenitur Instrumentu quo fruges te-
runt. vnde palip pmo li c xx. fecit sup eos tribu-
las et trabas. et h tribulus li genus spinau. genos
ij. Spinas et tribulos germinabit tibi. et dicit' tri-
bulus quasi tangentes tribulas. et est erbi. Et d'
a tero ris. et a tribulus dicit' tribulo las. tribulati-
onem inferre ul' pati. et tribuloz latis in deponen-
ti gene in eodem sensu. vnde h tribulaco psecutio
aduersitas. vnde in tribulis

Tribunal. a tribunus dicit' h et h tribunalis et

Item danielis xi c. Et uenient super eum trieres. et
romani. et corripit. e. vnd quidaz. Triplex remou
trifaux. faux co. (trieres monet et iuuat ordo
ponitur cu tris. et dicitur h et h trifaux cis. et h et h
trifaux et h ce. i. habens tres fauces et tria ora
ut cerberus ianitor inferni. vnde uigil. Cerberus h
ingens latratu regna trifaudi personat.

Trifidus fida fidum in fidus uide.
Trifolium hij componit a tris et folium. herba
quam greci uocant trifolon. qz sit trinis folijs p
singulas aduocationes siue nationes

Triformis tris componitur cu forma. Et dicitur h
et h triformis et h me. i. trium formatu. uide in
trifurca ra ni penl correpta (multiformis.
i. p. carius qui habet tres furcas ul instrumentu
trifurcatum ad onus gerendum. Et componitur

Triga. a tris et iugum com. La tris et fucifer
ponitur h triga ge. i. curru plurimis. qz rapit ho
mines de tribus etatibus. uide in biga.

Trigamus. A tris et gamos componitur triga
mus ma mu. qui ul que tribus nupit. vnde hec
trigamia mie. i. tres nupae. ul appetas qua aliqs
trigarius a u in triginta est (di trigamus.
trigimus in triginta uide

Triges aduermium numeri. i. triginta uicibus.
Triginta. tris componitur (a triginta dicitur.
cu gatus qd est decem. et dicitur triginta quasi ter de
cem. vñ trigies. i. trices aduermium. i. triginta uicibus
et tricenarius na nu. et trigenus na nu. vnd tricena
rius na nu. et trigentarius na nu. et tricesimus a
um. et trigismus ma mu. vnde h et h tricesimal
trigonu. triangulu (et h le. et tricesimalis le
qd in tres duos angulos. ul ter tres. ul ter quatuor
ul ter quinquaginta. et cetera fm pap. et corripit pe
nultimam. et qd dicit in quadam omelia pascale

Ducamus p trigonū decem et septem decem scilicet
precepta et septem spiritus sancti dona ueniunt ad
quingenta unū. Ducamus p trigonū quinquagin
ta et unū. et sunt centū quinquaginta tres. qz ergo
omnis nostra operatio in fide trinitatis exhibita
ad iubileū. i. requies renderat. decem et septem ter
ducimus ut ad quinquaginta et unum uenire debeat
mus. et uia nostra requies tunc est cu ipsam iam
claritatem trinitatis agnoscimus quas in unitate
deitatis esse certū tenemus quinquaginta et unū ter
ducimus electorū summam in signa patna. q. c.
L. et trium piscium numerū tenemus

Tribris. a tris et liber componitur h et h tribris
bris. i. trius librarū pondus ul mensura. et pducit
Triblinguis. a tris et lingua com (u sicut libra.
ponitur. uide in bilinguis

Triblix hie exponitur in biler
Trimatus. a trimus dicitur hic trimatus tus penl
pducta spacium trium annorum

Trimegistus. megistus. i. maximus componit
cu tris. et dicitur h trimegistus ti. i. ter maximus.
qui habet tres scilicet potestates. vel qui ter est
in potestate eleuatus. vnde mercurius. ob uitum
et multam ardu sciendam trimegistus. i. ter max

Trimensis. a tris et m. (imus nominatus est.
his componit h et h trimensis et h se. i. triū men
sum. qd aliter trimestris stre dicitur. vnde trimense.
dicitur quoddam genus ordei. qz satuz post tres menses
colligitur. Nam ubi ppter aquas ul abiam causas
matura sacō omilla est. p̄sodium ad h petitur. qz
cu necessitas cogit uerno. tempore seminatur et ce

leriter colligitur. qz post tres menses
Trimulus in tumus uide. et corripit mu

Trimus. tris componitur cu annus. et dicitur tri
mus ma mu. quasi triannus. i. trium annorū. gen
xv. Sume inquit michi uaccam triennes et capra
triam. vñ fm buqz trimulus la lum. uide etiam

Trinactia cis componitur cu a (in hynulus
cis qd est mons et dicitur h trinactia. i. sioba a tribz
montibus scilicet panthino libeo et peloro. eadem
dicitur et triquatra. quasi triquadra. i. in tres qdrias
diuisa ppter tres predictos montes. trinactia ergo
est grecū. h triquatra latinū et equipollent. Orae
in sermonibus. Quid milibus pmissa triquatra
p̄dia cesar. et inde trinactius a u. et trinactius na
nu. et triquatrius a u. et triquatrius na nu. i. sic

Trinnepos in nepos est (Lienho
Trinodiū hij. spaciu triū noctium. et componit
trinodis. nodus (a tris et nox siue noctium
componit cu tris. et dicitur h et h trinodis et h de
. i. triū nodorū. i. tres habens nodos. vnde h trinod
dium dij. et p̄d no. ouis epp. Ossa mei fratris p

Trinus. a tres dicitur tri (fracta claua trinodi
nus na nu. ul componitur. a tres ul tris et unus
quasi triunus. vnde h trinus quasi ter unitas. qz
sit unum totū in tribus psonis. et tetanus a u.
uide in persona et in vnus.

Tripho onis. i. bos quasi tripho. uide in septemtrio
Tripho rinf et tripho rinf p codez. uide in p̄tior
Triphon phonis p̄p̄riū nomen uiri. de quo ha
betur in p̄mo libro machi c xv. Et pducit penul
gentiui in auroza. vnde ibi dicitur contra triphonem
tūc rex demetrius ibat. Item idem. Anthiodotū tri
phon h tempore p̄t̄e caput. qd multi dicit. et
tūc die qz ultima nū trifon acut. ut salomon. A
lij dicit qz penl gentiui compiatur et ultima nū
grauatur. ut triphon phonis. sicut canon nonis.
et simon monis. ul potest declinari sine. n. hic tri
pho. et tūc ḡt̄is pducit penl triphonis. sicut sy
mo onis. fmo onis. uide a simili in orion

Triphonicus. uentus dicitur e uro aquilo. vnde dicitur
in actibus c xxvij. Ventus triphonicus qui
uocatur e uro aquilo. et corripit penultimam

Triplex. A triplo plas dicitur h et h triplex cis.
et hinc tripliciter aduermium. et h tripliciter ratio.

Triplus. a tria et p̄t̄a compo (et corripit pli
n̄tur triplus la lu. vnde triplo las. triplum facere

Tripolis. a tris et polis ciuitas (uide in plica
componitur h tripolis. huius tripolis. quedam re
gio dicta a tribus ciuitatibz. qz tres ciuitates sub
se habeat. et corripit po. vnde tripolitani na nu
Et h tripolitani ni. scilicet dñs uel episcopus illi
us ciuitatis uel prouince siue regionis.

Tripolitani in tripolis est
Tripodos. pos componitur cu tris. et dicitur h tripodos
podis. i. mensū ul scannū. ul aliud instrumentū
tres habens pedes. si enim quatuor habeat pedes
improprie dicitur tripodos. Itē h remig tripodos est qued
species laun. sic dicta qz trifida habeat folia. vel
qz trius radicibus adbeat terre. et est consecrata
apollini deo diuinacionis. qz supposita capiti dōt
mientium uia facit somnia apparere. vnde et sepe
ponitur p ymagine apollinis. vnde p̄o in p̄mo li
bro. et epigramata que egomet legi in tripode ue
tustissimo apollinis. h cu sit nomen abozis uice
tur qz debeat esse fe ge. sed h est mas. et corripit po.

Triprotus ta tum. nomen habens tres casus. a

Tris et protos casus. ut ibesus ibesius ibesiu. et cor
Tripudium. podiu componitur cu **T**ripit pro.
 terra. et dicitur tripudiu dij. i. plausus. maxime ille
 qui solet fieri in triumpho percuciendo terram pe
 dibus. unde et p triumpho qñq; dicitur. et dicitur
 tripudiu quasi terre podiu. i. plausus ul' repulsio
 terre. vl' tripudium componitur a terra et pes pe
 dis. scilicet plausus et exultatio facta percuciendo
 terram pedibus. sed ponit simpliciter p leticia et
 exultatione gaudio uel uictoria. et inde tripudiu
 dicitur. i. tripudio letari. exultare. gaudere. uel uic
 triquatra tre In trimaria uis **T**roiam habet
Tremis. a tris et remus componitur hec triu
 mis. i. nauis que tres habet remou ordines.
 et pducit penl. unde orat in prima epp. **A**useat
 ut locuplex quam ducit pma tremis. Item ad
 iectiue inuenitur h et h tremis et h mo. **Q**uacñ
 h e iiii. Date sunt in fabricam nauiu tremiu.
Tris grece latine dicitur tria. facit etia; actus de
 tres hos et has tres uel tris et hec tria
Tristegum g. dicitur locus certaminis. tricameratus
 vnde in edificacōe arche ubi nos diomus cenacu
 la et tristega facies in ea. habet alia translatio bi
 camera et tricamera. **P**abuit eniz v cameras
 quas augustinus. etiam pter sentinas dicit ibi fu
 isse. et ut dicit in hystoria. tristega. i. distinctio
 nes dicta a tria. **H**ug uo dicit q tris componit
 cu rego. et dicit h tristegum g. locus tricameratus
 sic dicitur a tribus rectoris. **S**ed lxx. tristega tripli
 ces porticus transtulerunt. unde dñs in gen. facies
 in ea cenacula et tristega. **E**t debet corripit media
 in tristega. q rego pnam corripit fm hug. **S**ed
 ad hoc p dicit q tristega tenet naturam huius p
 teriti texti qd pducit pnam. et sic pnt de tristega
 pducit. et huiusmodi opinionis fuit magister be
 ne. unde sic dicit. **Q**uidam dicit q tristega cor. e
 ante. g. q componit a rego gis corripiente pnam
 nos uo diomus q producat. e. an. g. sicut regula
 racōne huius pteriti texti qd pnam naturalit p
 Idem fit in h nomine regula qd pnam pducit. si
 cur hoc pteritum rexi. **I**n doctrinali etiam dicitur
E. g. corripimus. sed abest tristega cathogus. pap
 uo sic dicit. **T**ristega tricamera a trino regmine
 ul' tribus rectoris. **A**bi dicit qui linguam grecam a
 liqua uer nouerunt q tristega non est compositus
 aliquo p dicitou modou h est dictio greca. vnde in
 actibus e xx. ubi dicit. **E**ccidit de medio cenaculo
In greco habetur tristegos. et componit a tris ad
 uerbio et regi qd est rectum. **T**ris autem cu est no
 men apud grecos significat tres et scribitur p oi
 diptongum grecam que sonat. **I**. et cu est aduerbi
 um significat ter. et scribitur per iora. **I**. est. **I**. lati
 nu. et cor. **I**n alia significacōe semp pducitur. sic
 g. autem p. **I**. breues scribitur tam in composito
 q in simplici. unde fm hoc tristega corripit medi
 am et hoc uerius uidetur
Tristicia tristice in tristis est
Tristis. a tero ne dicitur h et h tristis et h re.
 quasi tritus stans. et est ethi. et compatur tristi
 oi simus. et a dco tristi addita cia fit hec tristicia
 cie. unde patet q deberet scribi p. r. et tristoi tanis
 . i. dolore tristrem esse. **I**nuenit. etiam tristo tas in
 actiuo genē. i. tristrem facere. turbare. **E**t utiq; co
 ponitur. contristo tas. contristoi tanis. **T**ristis com
 ponitur. subtristis re. abquantulu tristis. q tristis
 . i. ualde tristis. tristisonus na nu. et tristificus ca

Tristitas in tristis e. **E**t cum. penl correpta
 scias q iustus non contristatur nec pturbatur ex
 aliquo quod sibi eueniat. sicut in sapientia dixi
Tristhoite dicitur sunt quidam heretici. q sic tres
 psonas in trinitate ita tres asserunt deos esse. **E**t
 componitur a tris et theos deus
Triticus cea ceum in triticum uide
Triticu. **A** tritura re dicitur hoc triticu d. i. frumen
 tu. q purissimu condatur. uel a tero q cu molit
 granu eius teritur. unde triticus cea ceu. **V**t iste
 panis est triticus. i. de tritico
Tritil. a tero n dicitur h et h tritil et h le. qd p t te
 n uel abile est ad terendum. et corripit penl
Tritio onis in tritus exponitur.
Tritio. a tero is iui itu itu. u. m. o. fit trito tas.
 ubum frequentatiuu. i. frequenter terē. et pducit
 pmam. unde **I**actus. **Q**uos uult fors ditat quos
 non uult cum pede tricit
Triton interpretatur sonans uel terens.
Tritura. a tero ris dicitur h tritura re. messis ul
 qd uulgo dicitur batizone ul' tricio. vnde trituro ac
 terere. trituram facere. de palea granu contere
 euere. paulus in prima epistola ad corint' e ix. **C**.
Et qui triturat in spe fructus percipiendi. **E**t p
 penl trituro sicut tritura nomen. unde in antidaui
 diano dicit. **D**ebetam q solo pedibz triturat eqnis
Tritus. a tero is iui. u. in tu tritu tritu. dicitur tri
 tus ta tu. i. comminutus fractus. et a gō triti ad
 dim. o. fit hec tritio. et scribitur per. r. solam
Triua triuie. dyana a tres ul' tris et uia ppter
 tres eius uias. i. potestates. est enim dyana in si
 uis. luna in celo. proserpina in inferno.
Triuiu. uia componit cu tris bio quatuor. et d
 h biuiu. h triuiu uij. h quadruiu uij. scilz locu
 ubi due ul' tres ul' quatuor uie conueniunt et ten
 dunt ad idem. unde h et h biuialis et h le. et h et
 h triuialis et h le. et h et h quadruiialis et h le. qd
 pntner ad biuiu triuiu quadruiu et biuialim et
 triuialim. et quadruiatim. i. p biuia triuia ul' qua
 druiu. **E**t scias q grammatica. loyca rethorica di
 ctur triuim quadam similitudine. quasi triplex
 uia ad idem. i. ad eloquentiam. **A**nsmetrica uero
 musica et geometria astronomia. dicitur quadri
 uiu quasi quatuor uie in idem quasi ad sapien
 am tendentes. vnde et triuales dicitur qui docent
 ul' qui student in triuio sicut quadruiuales qui in
 triumphus. tres ul' tris compo **Q**uadruiuio.
 nitur cu phonos ul' phone qd est sonus. et dicitur h
 triuphus phi. uictoria uel triplex leticia. quasi tri
 nus sonus. i. triplex gaudiu qd fiebat alicui pro
 subiugacōe ciuitatis ul' regionis. Nam reuerenti
 solebat totus populus exire obuiam uictori cum
 magna exultacōe et cu magno gaudio. et h erat
 una leticia. **A**lia erat. qd omnes captiui sequeban
 tur ul' pcedebant curzum eius ligatis manibz post
 terga. **T**ercia leticia erat. qd erat ipe indutus tunica
 iouis. sedebat in curzu quez trahabant quatuor al
 bi eq. vñ oui. **Q**uatuor in niueis auris ibis eqf
 et cu tanto honore ducebatur ad capitoliu. hanc
 rament molestiam habebat. qd ponebatur quida
 fuis una cu eo in curzu. et semper colaphizabat
 triumphantem ne ipse nimis superbiat. et cetera.
Ideo ut daretur spes vnicuiq; qd tumctiq; uilis con
 dicōnis esset pueniendi ad simile honore si sua p
 bitas pmeretur. et dicebat ei semp gnorofolitus
 . i. teipsum nosce. quasi nolū subire de magno bo

note. In illa die licebat cuiuslibet dicere in personam triumphantis quicquid uellet. vñ cesari triumphanti fertur quidam dixisse cum deberet induci in ciuitates. Aperte portas regi caluo regine bitinie. Volens signare quod caluifera et quod succuba extirperat regine bitinie. vel triumphus dicitur a greco triambos. i. a triplici exultatione eius cui triumphus dabatur. si cut dicitur est. uel triambos dicitur triplex iudicium. in triumphus quasi a triplici iudicio. fiebat enim in exhibitione triumphis triplex iudicium. prius enim consulebatur exercitus. secundo senatus. tertio populus. Et si assentirent habitum erat iudicium triplex. vñ triumphus phas. triumphum habere. exultare. vincere. vñ h et h triumphus et h le. Et nota quod pro triumphus dicitur plena et perfecta victoria. quoniam scilicet quis perfecte hostes superat sicut trophæum quoniam solus troas. A troia deriuatur h troas. Vos fugat troadis. femina de troia. et corripit penitenti genitui. Trodea. a trochos dicitur h trodea deo. i. torcular. uel rota modica super puteum. uel illud quod supponitur malo nauis. quod h rotulas per quas funes trahuntur Trocheus. a trochos dicitur h trocheus chei. quod cito quasi rota curtat et uoluitur. est enim pes constans ex longa et breui ut audit. uel dicitur a trocho. quod sicut trochus constat ex duabus partibus scilicet una grossa et altera tenui. ita trocheus constat ex duabus syllabis. scilicet una longa et altera breui. vñ trochaicus ca cum. et ut dicitur multi trocheus preponi in sexto pede et in heroico carmine. alij dicit quod trocheus non habet locum in heroico carmine et si inueniatur in fine syllaba breuis accipienda est per longa. et sic erit spondens. et istud uerius credo uide in dactilus. Et producit penitenti trocheus. ut patet in illo uisu. producit penitenti trocheus. h corripit trochos grece latine dicitur rota et ad in fi. Utram trochus. a trochos dicitur hic trochus chei. quod cito ad modum rote uoluitur. et ad modum rote rotati dicitur. et est hoc instrumentum quo ludunt pueri. vñ caro. Trocho lude. hic et aliter dicitur torpillus Trochimus mi penitenti correpta primum nomen uiri Trogodite penitenti producta gens ethiopia. ideo dicitur. quod adeo ueloces sunt ut feras cursu pedum asse Troia ie. quedam ciuitas. et est ibi Quantur. duplex consonans. et dicitur a tros Troianus na nū exponitur in figia. et in tros Troigena ne communis ge. natus de troia uel de troiano. et uidetur componi a troia. et genero as Trophæum. a trophos uel genitus. et corripit genitui uel trophos dicitur h trophæum. i. spoliū ab hoste in fugam conuerso ereptū. et trophæum uictoria de hoste in fuga conuerso. et exultatio et leticia siue honor qui dabatur alicui propter hostem in fugam conuersum. Et erat talis honor quod totus populus exibat ei obuiam et cum leticia eum introducebant in ciuitatem. et producit phe. unde quidam. hostes in bellum quoniam dant terga trophæum dicitur uide in triumphus Trophos grece latine dicitur conuersio Trophus phi mas ge. quidam cantus in ecclesia Tropicus ca cum figi a conuersione sic dicitur. rarius. a tropus dicitur. et corripit pi. Tropologia gre. exponitur in quarta parte in e de coloribus rethoricis. uide etiam in allegoria Tropoloicus ca cum penultima correpta in tropus tropi. figura. moralitas Tropologia uice modus loquendi. ut cum aliquis loquitur metaphoricè uel figuratice uel alio tali modo secundum hugo. Et de

hoc uide in iiii parte ubi agitur de tropis Tros et plus. fratres fuerunt et reges troiani. A tros dicta est troia. unde troianus. na nū. Et h et Trocho. a trocho cas dicitur tu hec tros trois. odo trochidas trochidam trochidatum. trochidare. i. in reficere. iugulare. secare. et quasi cedere uel cedendo secare siue trochidare. Et est compositum a trocho cas et cedere uel cedere. unde trochidare. quasi trochidando cedere. et producit. unde orat in epy. uox seu pisces seu porci et sepe trochidas. Et est trocho actiuum cum su Troculentus. a trox et lentos. is compositio. componitur troculentus ca tu. et troculentus ca tu plenus trochidare. ciuileis. asper. ferus. et utriusque comparatur. unde hec troculencia cie Troculo las lani lare. i. trociare. a trox dicitur. Trodes. a trodo dis dicitur hec trodes dis. et dicitur trodes fustes ferrati scilicet conti. quod trodant na Trodo dis. do in si trusi. et tuos. uide in trodo. si in sum trusum trodere. i. impellere. impingere in custodiam includere. Trodo componitur. abstrudo is si suz. includere. abscondere. Contrudo is si. detruo dis si. deorsum uel de uno loco ad alium trodere. uel excludere. extrudo dis si. ualde uel extra trodere. In trodo dis si. intrudere ualde uel intro trodere. prudo dis. perfecte trodere. ptrudo dis si. appellere. Obs trodo uel obrudo. i. contra uel ob aliquid uel contra trodere. includere. abscondere. retrudo dis dero. i. in tro trodere uel claudere uel retrudere. i. retro trodere. uel extra trodere. Trodo et eius composita sunt actiua. et faciunt presentium in si et supinum in sum. et producit tu. unde quidam. Ingerit aslatus scos in trodit uiolentus. Item. Nomen habero trodes ex Trulla. a trudo dis dicitur Trudo sit tibi trodes h trulla le. i. bombus uel sibilus ani. quod trudendo emittitur. Item trulla dicitur quoddam uas fictile Item trulla est quoddam instrumentum cementariorum ferreū latius ad complanandum murum et ad lapides cum calce coniungendos. quod trodit et derudit et in trodit calce uel luto lapides. Amos vij. Et in marincus. A trudo Trudo nu eius trulla cementarij. die dicitur hic trucus o. sine capite scilicet statura arboris insistentis radice. trucus hominis est media pars corporis a collo ad inguinem. unde ingridius. ca put collo uehitur. truncus sustinetur coxis. et genibus et cruribus. unde trucus ca cum diminutus. semipalpus sine capite. et truco cas. caput auferre diminueret debilitare. et est actiuum cum suis compositis Trusum est supinum de trudo dis. Inde addita. s. Truta. a trudo dis hec truta Trusus. i. clausus re. quodam piscis. quod vim habet trudendi. uel quod semper moratur obruta Trucannicus ca cum penitenti cor in trutannus est Trutannizo zas in trutannus est. Trutannus. a trudo dis dicitur h trutannus ni. quod stitit uerbis trudat. Ad hoc ut decipiat. facit enim credi quod uox non est. Vnde hec trutannia tanno et h trutanniculus li. Et trutannicus ca cum. Et trutannizo zas. uitam et mores trutannorum genere Trutina. a trudo dis h trutina ne. i. statera scilicet lingua libre. quod semper truditur foras uel perica per trantuersum posita. quod trudat sursum. unde h trutinula. et h trutinella ambo dimini. et trutino nas. id est librare. equipondere. uel ut dicitur pap. Trutinat appensat extimat. et corripit tu. orat in epy Scipitros trutina non est quod multa loquantur Trutinella nelle diminutiuum pauca trutina.

Trix die. ge. omnis. dicitur a trudo die. Et est trix crudelis. austerus. ferus. inexorabilis. horrendus. Et comparatur. unde h. tructas tatis. et corripit. u ante. c. vñ ouis epy. Mater eius turo senior ipse truci. Itē orat in pri epy. Ira trucez inimicidias et uatim adūbium psonale. i. (funebre bellū tuo more ul more tue gentis ul patrie. Silyr distingue meatim et suatim. Et scias q aduorbis non accidit nūs neq persona. ut dixi in meatim

Tuba. a tibia dicitur h. tuba be. quasi tibia. q sunt similes ei et in longitudine et in specie. vel tuba quasi cosa q concaua est. Et scias q tuba legal. de qua habetur in x numeroz. Et ut dicit iosephus fistula cantatoria pene magnitudine cubiti calamo capaxior. pbens in principio latitudinem que conueniebat ori ad susceptione spiritus que hebraice dicitur afoza. Et sicut dicit in historijs habebat quatuor usus. ad uocandaz multitudines. ad mouenda castra. ad bella ad festa. Qñ eniz habebant solenne epulū et dies festos et kalendas dangebant. unde in ps. Bucinate in neomenia tuba vñd ius. Legalis populū tuba clangore uocabat

In bellis castrens festis q sonoza tonabat

Tuber. A tumeo mes dicitur h. tuboz beas. fungus q ex tumore terre pdeat. vñd et tubera quasi tumora. i. quasi tumores terre. et ponitur sepe p tumore. et p peccato generaliter. Terunt in adscriptio Golaphis. est tuber totū caput. unde tuberosus sa sum. tubercibus plenus. inflatus. supbus. et comparatur. unde h. tuberositas tatis. inflatio ul superbia

Tubero ras. a tuber dicitur tubero ras. inflare uel suppire ul tubercibus implere. Et componit contubero ras. purgare. uel equare. et compit be.

Tuberosus sa sum in tuber est

Tubiani dicebant iudei illi qui ex alienigenis conuocati in auxiliū iude uenerant. et dicebantur tubiani quasi tubis cōducti. et pducit ne. h. uult glosa in ij h macha c xij. sup illud et uenerūt in caracha ad eos qui dicuntur tubiani iudei.

Tubien. tuba componit cū cano nis. et dicitur hic tubien cinis. qui canit cū tuba. et compit penl. tam nominatiu q genitiu. uide in cano nis.

Tubicina. a tubien dicitur hec tubicina ne pnt conepa que canit cum tuba

Tucetarius nj. in tuetum est.

Tuctū. A tondo die dicitur hoc tuetū si. obus qui fit ex canili condicione. sicut salcia est. phus. Et grandis patine tueta q grassa. Et in de tuetarius

Tuchidides in tuchis est (qui abum illū facit tuchis interpretatur fortuna. unde quidam genus poeta dicitur est tuchidides. quasi fortunatus

Tuchus genus auis scilicet cuculus

Tudatus si in tudes uide

Tudes. a tūdo die dicitur h. tudes ul tudatis. i. mal leus. vñ tudatos appellamus illos qui habent ca pira grossata ad modum malleo grossi.

Tudito tas. pcutere cū malleo. et dicitur a tudes

Tueor eris in tuor eris est (uel tudatis

Turgunium nj. in reges uide

Tutus ta tū. a tuor tuoris reide coniugationis Similiter dicitur contutus. detutus. intutus. Sed tu eoz secūde coniug facit tutū. vñ in doctrinali. Dat tutū tuor tuitū tuor ambo tueri

Tuli listi dat p pnto hijs iibis tollo et fero et compit tu. unde Attuli. abstuli. Contuli. detuli. Extuli. sustuli. compiant penultimam

Tullius hij p duo. l. pntū nomen cuiusdam uij. Lucanus in vij. Tullius eloquij cuius sub iure

Tulo sic uide in tollo sic. (roga q

Tultus. a tulo sic tuli uel tetuli tultū. antiquo dicit tultus ta tū. qd tollit. unde qd in moza. exponens illud iob. ferrum de terra tollitur dicit in xviij h loquens de mattheo apostolo. S; de terra tultus in fortitudine ferri conualuit. uide in tollo

Tumentū A tumeo es dicitur hoc tumentū si q in filo uel tela tumeat nec subilitatem habeat unde tumentuosus sa sum. tumentro plenus. et compaē

Tumeo mes meo. i. surgere. crescere. inflare. su pebire. unde hic tumor moris. et tumesco ds. in choatū. Tumeo componit contumeo mes. Cū tū tumeo mes. detumeo mes. Distumeo mes. Extu meo mes in qd dicitur ista tria. i. ualde tumere uel cessare. a tumore remoueri. Intumeo mes. in tus ul contra ul ualde tumere. ptumeo mes. Ob tumeo mes. Retumeo mes. Et ab omnibus istis inchoa. Contumesco et cetera. Tumeo cū omnib; suis compositis est neutz. et caret supino. et cor tu. Orat in poetna. Vesani retigisse tument fugiant q poetam. Et in auroza. Dic tumer ille timet fugit hic hostem fugat ille

Tumidulus la lū. aliquantulū tumidus dicitur

Tumidus. A tumeo mes dicitur tumidus da dū in flatus. supbus. iratus. Et comparatur. et a genituo tumidi addita tas. fit h. tumiditas tatis. et differt tumidus et tumens. q tumidus est qui semp tu met tumens uero qui ad tempus ex aliqua causa tumet. uide. per simile in tumidus

Tumor. a tumeo dicitur hic tumor oris. vñd tume rollis sa sum. tumoribus plenus. et comparatur. vñ hec tumerositas tatis

Tumulo las in tumulus uide.

Tumullulus h. diminutiuum paruus tumulus

Tumultuarius. a tumultuor aris. dicitur tumultua rius ria nū. et hinc tumultuarij dicebant milites ul pedites. qui p solo tumultu ducebantur in plū un. uel q subito et cum tumultu exeunt contra hostes eximproviso uenientes. Vnde et illud ge nus milicie dicitur tumultus uel tumultuatio uel

Tumultuor aris in tumultus est (coniuratio

Tumultus. a tumeo es dicitur h. tumultus tus. sedi tio. coniuratio. diuisioz garrus. quasi tumor mul tus. unde tumultuosus sa sum tumultu plenus. et comparatur. et tumultuor aris. tumultū facere. et

Tumulus. a tumeo mes. (hic tumultuarius dicitur hic tumulus tumuli. scilicet mons breuis ul sepulchrum. ul terra congesta super sepulchrum et dicitur tumulus quasi tumens tellus. unde h. tumulus dimi. et tumulosus sa sum. tumulis plenus. et compaē. unde hec tumultuositas itez a tumulus p sepulchro dicitur tumulo las. i. sepelire. unde tumulatum adūbium. Et componit. Contumulo as. Detumulo as. ualde ul deorsum tumulare. ul a tumulo remouere. de tumulo extrahē. Intumulo as. Retumulo as. et est tumulo actiū cū omnibus suis compositis. et compit mu. Significati ones huius nominis tumulus comprehenduntur in hoc usu. Mons breuis est tumulus. bustum con

Tundo die. tutudi tunsuz tū (gesta q tellus. dre. i. pcutere. uibezare. conterere. confringere. vñ contusus sa sum. detūdo die di sum. ualde tundere ul deorsum. Extūdo die di sum. i. extra tūdere. ul tūcēdo extrahē. Intūdo die di sum. intus ul ual

de tūdere. Pertūdo dis di sum. Obtūdo dis di sum
cont' ul' vndiq; tūdere. obturare in angustia clau
dere. phibere. obsecare. obsurdare. opprimere. vnd
obtusus sū sum. Retundo dis di sum retro tundere
ul' tundendo retro opprimē et acumen ferri destit
ere. Tundo et eius composita sunt actua. Itē tundo
geminat preteritū in pma silba. Et amittit ibi n.
ut tutudi pnt' cori. s; in sup' remanet n. ut tunsus
composita uo ab eo omnia amittunt geminatio
nem in preterito. et n in sup. contudi contusum.
retudi retusum et s; fm huc. Et s; fm modnos te
nos. ramen fm antiquos supina predcoz uboz
inueniunt sepe retinere. n. ut obtusus. vnd vgil
in 1 ge. vomens obtusi dente cauat arbore linter
et introducit ps illū usum. Item in pmo reg. xiiij
c. inuenit q; retise erant acies uomer. Inuenit e
ciam sup' pdictoz uboz sine. n. vnde agei pmo.
In saculum ptusum. Et formatur tūsum a pma
psona pntis do in sum. ut tūdo tūsum. Inuenit.
tondeo des. et facit pntū rotūdi et sup' consum
vide in suo loco. Item scias q; composita a tundo
omnia corripit penl' pnti. Vt contudi. detudi.
extudi. mtudi. ptudi. retudi. obtudi.

Tunica. a tonus d; hec tunica ce. antiquissima
uelis quasi tonica. q; in motu incedentis sonū fa
ciat. pntū enim fuerūt pellicee tunice quib; post
eiectionem de paradiso adam et eua induti sunt.
vnde tunicella le dimi. et tunicatus ta tū. tunica
indutus ul' tunicam habens. et tunicosus sū sum
tunicos plenus. et tunico cas tunicam induere

Tunicella le parua tunica. et est diminutiuum
tunicula cule diminutiuum. parua tunica

Tusim aduuium. i. minutiz concisim ul' percus
sim. et dicitur a tūdo tudis.

Tusum est supinum de tundo dis

Tuor ens itus sum. i. inspicere. ul' defendere pro
tegere. vnde tueor eris tutusum secūde coniug. i.
inspicere. ul' defendere ptegere. et fm ps idem sig
nant tuor et tueor. et tam tuor q; tueor componū
tur et redūdant composita in eadem significacōne
scilicet p inspicere. Contuor n; contutus. Contuo
eris contutus. i. considerare inspicere. Detuor
eris detutus. et detuor eris detutus. i. ualde ul' de
osum tueri. Intueor eris intutus. et intuoer eris.
intutus. i. contra aliquem ul' intus ul' diligens
ūsus aliquem tueri. Et distingue sic. Contuimur il
la de quibus cū ea contuimur nulla surgit ymago
ut lingua detuimur illa de quib; cū detuimur ea.
surgit ymago in inferiori parte posita. sicut aqua
intuimur illa de quibus cū ea intuimur resultat
ymago superius ut speculū. Item componit. Ob
tuor eris obtutus. ul' obtueor eris obtutus. i. cō
tra ul' vndiq; uel ob aliquid tueri. Tuor et tueor
et composita ab illis deponcia sunt. et composita
in eadem significacōne inueniunt Tuor et compo
sita faciūt sup' in tutū. Tueor uero secūde coniug.
cū suis compositis facit sup' in tutū. Item tuor de
bet facere infinitū tuī. sed causa difference de tuī
pnomine deficit s; accipit mutuo de tueri. compo
sita ab eo habent infinitū contui et detui. et
vnde usus. Pro speculor dicit. et pro defendo tueri
Dat tutū tueor tutū tuor ambo tueri. Item nota
q; tuor raro inuenit p defendere. et sepius pro in
spicere. eonūso tueor raro inuenit pro inspicere
et sepe p defendere. Sed composita raro ul' numq;
inueniunt nisi p uidere fm huc. ps dicit in viij

li. ubi agit de coniug. q; sunt quedam uerba que
quamuis eandem significacōnem habent diuise ta
men coniug. sunt in usu. ut studeo es. et studo dis
ferues ues. et feruo nis. tueor eris. et tuor eris. O
leo les. et olo lis. Excello lis. et excello les.

Turba. a turbo bas d; hec turba be. i. turbatio
et turba populi multitudo. sed multitudo numero
fit. turba tantū in loco. Possunt etiam pauci tur
bam in angusto facere. et est turba nomen collec
tiuū. et potest recipere ūbum pluralis numeri. et
adiectiuū in plurali numero et in diuisione gene
ris et s; racōne significacōnis. vnde in viij c 10 b; b;
S; turba hec que nō nouit legem maledicti sunt

Turbaco onis. in turbo est

Turbella le. in turbaco. Et dicit a turba. Aug.
in li de ci dei. omnem motū cordis et salū. omnes
q; turbellas fluitare assent. et pduat be.

Turben binis in turbo binis est

Turbidus da dū. vide in turbo bas.

Turbo bas d; a turbo binis. Et est turbare p
pitare. confundere. comiscere. obscurare. vnde tur
bidus da dū. et comparatur. vnde s; turbiditas tis
et est turbidū de natura. turbulenti fit. et dicitur
turbidus da dū. quasi turbidus. i. terra comixtus
scilicet fece. et est etbi. Turbo componit. Conturbo
bas. Disturbo bas. deturbo bas. Exturbo bas. p
turbo bas. pturbo bas. vnde pturbatus ta tū. vnd
a genitō pturbati addita. o. fit pturbatio. Quare
autem pturbaco non cadat in sapientem dixi in
sapientia. Returbo bas. Turbo et eius composita
actua sunt. Itē a turbo bas turbido das. turbidū
facere. Et turbatus ta est. A genitō turbati addita

Turbo binis. mas ge. cor. l. o. s; turbatio onis.
genit' genitui d; a terra. q; antiqui dicebant hoc
tuben binis. scilicet ūngo uolubitas uentoz dic
tus a terra. q; quociens tal' uentus consurgit ter
ram in circuitu mittit. vnde turbineus nea nōū. et
turbinosus sū sum. de causa huius uenti qui dicit
uentus turbo. vide in uentus

Turbulentus. turba ul' turbaco ul' turbiditas cō
ponit cū lentos. et dicit turbulentus ta tū. et tur
bulens tis. i. turbidus nō lucidus s; turbidū de na
tura. turbulenti ūo fit. et utriusq; comparatur. vnde
turbulente ul' turbulenti aduuium. et hec turba
lencia cie. et turbulento tas turbulentum facere

Turdela le quedam auis. quasi maior turdus et
dicit a turdus cuius turdile sterces uiscum gene
tus di. quedam auis. q; tarde uolet. ul' q; tarde se
referat. scilicet in fine autūpm. vnde turdinus na

Turgeo ges si sum gere. i. Cū penl' pducta.
inflari tumere. vnde turgesco d; mchoan. Turgeo
componit Conturgeo ges. deturgeo ges. disturgeo
o ges. Inturgeo ges pturgeo ges. Obturgeo ges.

Returgeo. et hinc mchoa. Conturgesco. Deturges
co r. Turgeo et eius composita neutra sunt. et fa
ciūt preteritū in si et sup' in sum. licet pntia et su
pina talium ūboz sint in frequenti usu

Turgidulus la lū dimi. aliquantulum turgidus
Turgidus. a turgeo ges dicit turgidus da dū in
flammat. tumidus. natus. et comparatur. vnde s;
turgidū. a turgeo ges d; s; turgiditas tatis
turgidolum li. uas interius grossum et turgidū. et

Turgoz gois mas ge. id ē tumor Compit. o.
turgiditas. et dicitur a turgeo ges.

Turma. a turbo bas d; hec turma mo. sed et mo

